



POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE w Pruszkowie

05-800 Pruszków
ul. Drzymały 30

tel. (022) 738-15-01
fax: (022) 738 15 06

Sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pruszkowie za 2022 rok

Spis treści

Podstawa prawna	6
1. Stan zatrudnienia pracowników w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Pruszkowie na dzień 31.12.2022r.....	7
2. Rodzinna piecza zastępcza.....	9
2.1. Rodziny zastępcze	9
2.2. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej	17
2.3. Szkolenia i działania na rzecz rodzin zastępczych	19
2.4. Poradnictwo specjalistyczne psychologiczne	20
2.4.1. Rodziny zastępcze	20
2.4.2. Wychowankowie rodzin zastępczych	21
2.4.3. Osoby z terenu Powiatu Pruszkowskiego	22
2.5. Poradnictwo pedagogiczne.....	23
3. Dział świadczeń i instytucjonalnej pieczy zastępczej.....	25
3.1. Instytucjonalna piecza zastępcza	25
3.2. Organizacja instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie Powiatu Pruszkowskiego.....	27
3.2.1. Całodobowa placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego „Dom Miłosierdzia” w Walendowie.....	28
3.3. Dzieci pochodzące z terenu Powiatu Pruszkowskiego umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów	30
3.3.1. Dzieci umieszczone w interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.	31
3.3.2. Dzieci umieszczone w regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej	32
3.4. Realizacja świadczeń pieniężnych dla rodzin zastępczych	32
3.4.1. Świadczenia o charakterze obligatoryjnym przyznawane w oparciu o art. 80, art. 81, art. 83 ust. 3a oraz art. 84 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.....	34
3.4.2. Świadczenia o charakterze fakultatywnym przyznawane w oparciu o art. 83 ust. 1 i 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.....	37
3.5. Realizacja porozumień regulujących zasady finansowania pobytu dzieci w pieczy zastępczej.	39
3.5.1. Dzieci z terenu innych powiatów umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Powiatu Pruszkowskiego na mocy tzw. „porozumień dochodowych”	39
3.5.2. Dzieci z terenu Powiatu Pruszkowskiego umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów na mocy tzw. „porozumień wydatkowych”	40
3.5.3. Współpraca z gminami w zakresie współfinansowania pobytu dzieci w pieczy zastępczej.	42
3.6. Organizowanie wsparcia pełnoletnim wychowankom opuszczającym pieczę zastępczą, tzw. „osobom usamodzielnianym”	43

3.6.1. Organizowanie wsparcia osobom opuszczającym placówki opiekuńczo-wychowawcze w oparciu o ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.....	45
3.6.2. Organizowanie wsparcia wychowankom opuszczającym specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, młodzieżowy ośrodek socjoterapii, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, zakład poprawczy, schronisko dla nieletnich, dom pomocy społecznej w oparciu o ustawę o pomocy społecznej	47
3.7. Praca socjalna na rzecz wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych i osób usamodzielnianych	49
3.8. Dokumentacja związana z procesem usamodzielnienia	51
3.9. Opłata ponoszona przez rodziców za pobyt dzieci w pieczy zastępczej	53
3.10. Wytaczanie powództw o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	55
3.11. Realizacja dodatku wychowawczego na rzecz dzieci umieszczonych w rodzinach oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych - program 500+	56
4. Dział Pomocy Społecznej i Rehabilitacji Osób z Niepełnosprawnością	60
4.1. Prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym	61
4.2. Prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi	63
4.3. Pomoc w integracji osób, które uzyskały status uchodźców lub ochronę uzupełniającą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej	63
4.4. Wpłata świadczenia pieniężnego posiadaczom Karty Polaka osiedlającym się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.	64
4.5. Wpłata świadczenia pieniężnego na pokrycie wydatków związanych z udzieleniem repatriantowi pomocy na pokrycie kosztów przejazdu oraz zagospodarowanie i bieżące utrzymanie.....	65
4.6. Obsługa administracyjna i merytoryczna Powiatowej Społecznej Rady do spraw Osób Niepełnosprawnych.....	66
4.7. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych	66
4.7.1 Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się.....	70
4.7.2. Dofinansowanie dla osób niepełnosprawnych do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	71
4.7.3. Dofinansowanie do uczestnictwa osoby niepełnosprawnej i jej opiekuna w turnusie rehabilitacyjnym.....	73
4.7.4. Dofinansowanie organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	74
4.7.5. Dofinansowanie działania warsztatów terapii zajęciowej.....	75
4.8. Realizacja programu „Zajęcia klubowe WTZ”	76
4.9. Realizacja pilotażowego programu „Aktywny Samorząd”	77
4.10. System Obsługi Wsparcia (SOW)	81

4.11. Program - Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej.....	82
4.12. Realizacja Programu wyrównywania różnic między regionami III PFRON.....	83
4.13. Inne działania.....	84
5. Dzienny Dom Senior +.....	84
6. Analiza wykonania budżetu w 2022r.	88
6.1. Dochody	88
6.2. Wydatki	89
6.3. Zadania zlecone	90
6.4. Zadania dofinansowane w ramach Funduszu Pomocy	93
6.5. Zadania własne – Budżet Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pruszkowie	94
7. Zestawienie potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej za 2022r.....	99
7.1. Potrzeby w zakresie systemu pieczy zastępczej realizowane przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej (PCPR)	99
7.2 Wykaz potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej do realizacji przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej (PCPR)	100

Podstawa prawna.

Realizacją zadań powiatu z zakresu pomocy społecznej, pieczy rodzinnej i instytucjonalnej, pomocy cudzoziemcom otrzymującym status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, repatriacji, Karty Polaka, dofinansowania zadań ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych a także współpracą z ośrodkami wsparcia zajmuje się Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pruszkowie z siedzibą ul. Drzymały 30.

PCPR działa w oparciu o regulacje prawne zawarte w poniższych dokumentach:

- Ustawa z dnia 05 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tj. Dz. U. z 2022r. poz.1526),
- Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2021r. poz. 2268 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (tj. Dz. U. z 2022r. poz. 1634 ze zm.),
- Ustawa z dnia 21 listopada 2008r. o pracownikach samorządowych (tj. Dz. U. z 2022r. poz. 530),
- Ustawa z dnia 14 czerwca 1960r. Kodeks postępowania administracyjnego (tj. Dz. U. z 2022r. poz. 2000 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (tj. Dz. U. z 2022r. poz. 1327 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2022r. poz. 2140 z późn. zm),
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tj. Dz. U. z 2023r. poz. 100 z późn. zm),
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tj. Dz. U. z 2022r. poz. 2140),
- Ustawa z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (tj. Dz. U. z 2022r. poz. 1577 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 09 listopada 2000r. o repatriacji (tj. Dz. U. z 2022r.poz. 1105 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 07 września 2007r. o Karcie Polaka (tj. Dz. U. z 2023r. poz. 192 z późn. zm.)
- Statut PCPR nadany Uchwałą Nr XLIV/327/2016 Rady Powiatu Pruszkowskiego z dnia 29 sierpnia 2006 r.,
- Innych przepisów szczególnych dotyczących jednostek organizacyjnych pomocy społecznej i samorządowych jednostek budżetowych.

1. Stan zatrudnienia pracowników w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Pruszkowie na dzień 31.12.2022r.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2022 roku w Centrum zatrudnionych było 34 osoby przy wykorzystaniu 28,50 etatów na podstawie umów o pracę, w tym 9 mężczyzn i 25 kobiet.

Kadra zarządzająca Centrum składa się z sześciu osób i przedstawia się następująco:

- 1) Dyrektor PCPR w Pruszkowie
- 2) Główny księgowy
- 3) Kierownik działu świadczeń i instytucjonalnej pieczy zastępczej
- 4) Kierownik działu rodzinnej pieczy zastępczej
- 5) Kierownik działu pomocy społecznej i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością
- 6) Kierownik DDS+

W Centrum znajdują się następujące komórki organizacyjne:

Dział świadczeń i instytucjonalnej pieczy zastępczej:

- | | |
|--------------------------------|---------------------|
| 1) Kierownik działu | 1 etat – 1 osoba |
| 2) P.o. kierownika działu | 0,5 etatu – 1 osoba |
| 3) Specjalista pracy socjalnej | 1 etat – 1 osoba |
| 4) Starszy referent | 2 etaty – 2 osoby |
| 5) Referent | 1 etat – 1 osoba |

Dział rodzinnej pieczy zastępczej:

- | | |
|--|-------------------|
| 1) Kierownik działu | 1 etat – 1 osoba |
| 2) Starszy koordynator rodzinnej pieczy zastępczej | 4 etaty – 4 osoby |
| 3) Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej | 5 etaty – 5 osób |

Dział specjalistycznego poradnictwa

- | | |
|--------------|----------------------|
| 1) Psycholog | 1,75 etatu – 3 osoby |
| 2) Pedagog | 0,25 etatu – 1 osoba |

Dział Pomocy Społecznej i Rehabilitacji Osób z Niepełnosprawnością

- | | |
|--|-------------------|
| 1) Kierownik działu | 1 etat – 1 osoba |
| 2) Starszy specjalista pracy socjalnej | 2 etaty – 2 osoby |
| 3) Specjalista pracy socjalnej | 2 etat – 2 osoby |

Dzienny Dom Senior +

- | | |
|----------------------------------|---------------------|
| 1) Kierownik DDS+ | 0,5 etatu – 1 osoba |
| 2) Terapeuta zajęciowy | 0,3 etatu – 1 osoba |
| 3) Instruktor terapii zajęciowej | 1 etat – 1 osoba |
| 4) Opiekun | 0,6 etatu – 1 osoba |

Dział finansowo – księgowy:

- | | |
|--------------------------------|------------------|
| 1) Główny księgowy | 1 etat – 1 osoba |
| 2) Księgowy | 1 etat – 1 osoba |
| 3) Specjalista ds. kadr i płac | 1 etat – 1 osoba |

Sekretariat:

- | | |
|--|------------------|
| 1) Samodzielne stanowisko ds. sekretariatu | 1 etat – 1 osoba |
|--|------------------|

Informatyk

- | | |
|----------------|-----------------------|
| 1) Informatyk: | 0,125 etatu – 1 osoba |
|----------------|-----------------------|

Wykształcenie pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie na dzień 31.12.2022r.:

- 1) Wyższe II stopnia – 27 osoby (20 kobiet i 7 mężczyzn)
- 2) Wyższe I stopnia – 5 osób (3 kobiety i 2 mężczyzn)
- 3) Średnie – 2 osoby (1 kobieta i 1 mężczyzna)

Szkolenia w których uczestniczyli pracownicy PCPR w Pruszkowie w roku 2022r.:

- Trauma wczesnodziecięca i lękowe style więzi – wsparcie specjalistyczne dzieci i młodzieży w pieczy zastępczej – 1 osoba
- Praca koordynatora pieczy zastępczej z rodziną zastępczą w kryzysie (spokrewnioną, niezawodową, prowadzącą rodzinne domy dziecka) – 1 osoba
- Zagrożenia w cyberprzestrzeni dzieci i młodzieży – 1 osoba
- Lista płac 2022 – zmiany w naliczaniu wynagrodzeń – 2 osoby

- Polski Ład 2.0 a lista płac – kolejne zmiany w naliczaniu wynagrodzeń w 2022 roku – 2 osoby
- Egzekucja administracyjna – 1 osoba
- Dobro pod ochroną – 1 osoba
- Przemoc nie jest oznaką siły, lecz bezsilności – 4 osoby
- Zaburzenia psychiczne dzieci i młodzieży – 2 osoby
- Doświadczanie traum – 1 osoba
- Piecza zastępcza w obliczu zmian i nowych wyzwań – 2 osoby
- Współczesne zagrożenia w sieci i uzależnienia behawioralne – 1 osoba

Fluktuacja zatrudnienia:

Osoby z którymi zawarto stosunek pracy – 3 osoby na stanowiskach:

- Psycholog – 1 osoba
- Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej – 2 osoby

Osoby z którymi rozwiązano stosunek pracy – 2 osoby na stanowisku:

- Psycholog – 1 osoba
- Informatyk – 1 osoba

Rodzaje umów o pracę:

Na czas nieokreślony – 31 osób

Na czas określony – 3 osoba

Procent kadry merytorycznej pracującej bezpośrednio z klientem w stosunku do personelu administracyjnego: 73,5%

2. Rodzinna piecza zastępcza.

2.1. Rodziny zastępcze

W Powiecie Pruszkowskim zgodnie z Zarządzeniem Nr 31/2011 Starosty Pruszkowskiego z dnia 29 grudnia 2011 roku jednostką organizacyjną wyznaczoną do realizacji zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pruszkowie.

W 2022 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie wykonywało zadania zgodnie z art. 76 ust 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r., poz. 447 z późn. zm.) zwanej dalej „ustawą”, a mianowicie:

- prowadziło nabór kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- kwalifikowało osoby kandydujące do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawało zaświadczenia kwalifikacyjne zawierające potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej;
- prowadziło szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka;
- zapewniało rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby;
- zapewniało pomoc i wsparcie osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą w ramach grup wsparcia;
- współpracowało ze środowiskiem lokalnym;
- prowadziło poradnictwo i terapię dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;
- zapewniało pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego;
- dokonywało okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej;
- przeprowadzało badania psychologiczne i analizy dotyczące kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzących rodzinny dom dziecka oraz dokonywało oceny predyspozycji i motywacji rodzin zastępczych i prowadzących rodzinny dom dziecka już funkcjonujących na terenie powiatu pruszkowskiego;
- zgłaszało do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających.

Rodziny zastępcze były w roku 2022 podstawową formą pomocy dzieciom, które z powodu kryzysu w rodzinie na mocy postanowienia sądu musiały przebywać poza rodziną biologiczną. Na dzień 31 grudnia 2022 roku w powiecie pruszkowskim funkcjonowało łącznie **156** rodzin zastępczych w tym:

- 89 spokrewnionych rodzin zastępczych,
- 58 niezawodowych rodzin zastępczych,
- 9 zawodowych rodzin zastępczych.

W powiecie pruszkowskim rodziny zastępcze funkcjonują na terenie 6 gmin powiatu:

- gmina Brwinów,
- gmina Michałowice,
- gmina Nadarzyn,
- gmina Piastów.
- gmina Pruszków,
- gmina Raszyn.

Tab. 1. Wykaz rodzinnych form pieczy zastępczej w danej gminie Powiatu Pruszkowskiego
(stan na dzień 31.12.2022 r.)

Gmina	Liczba rodzin		
	Rodziny spokrewnione	Rodziny niezawodowe	Rodziny zawodowe
Brwinów	16	13	2
Michałowice	5	3	2
Nadarzyn	7	7	2
Piastów	14	7	0
Pruszków	36	22	3
Raszyn	11	6	0

Źródło: opracowanie własne

W 2022 r. zgodnie z postanowieniami Sądu Rejonowego utworzono 13 spokrewnionych rodzin zastępczych oraz 12 niezawodowych rodzin zastępczych. W roku 2022 rozwiązano 11

spokrewnionych rodzin zastępczych oraz 15 niezawodowych rodzin zastępczych. Od 01.01.2022 r. rodzina pełniąca funkcję rodzinnego domu dziecka stała się zawodową rodziną zastępczą.

Ze zgromadzonych danych wynika, że rodzicielstwo zastępcze w powiecie pruszkowskim niezmiennie opiera się przede wszystkim na rodzinach spokrewnionych. Liczba dzieci umieszczonych w poszczególnych typach zamieszczona jest w poniższej tabeli.

Tab. 2. Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych w Powiecie Pruszkowskim w roku 2022 (stan na dzień 31 grudnia)

Liczba dzieci umieszczonych w spokrewnionych rodzinach zastępczych	Liczba dzieci umieszczonych w niezawodowych rodzinach zastępczych	Liczba dzieci umieszczonych w zawodowych rodzinach zastępczych
113	76	40

Źródło: opracowanie własne

Tab. 3. Wykaz dzieci przebywających w pieczy zastępczej w danej gminie Powiatu Pruszkowskiego przedstawiony jest w poniższej tabeli (stan na dzień 31.12.2022 r.)

Gmina	Liczba dzieci		
	w rodzinach spokrewnionych	w rodzinach niezawodowych	w rodzinach zawodowych
Brwinów	22	18	12
Michałowice	6	5	6
Nadarzyn	8	9	8
Piastów	17	9	0
Pruszków	47	26	14
Raszyn	13	9	0

Źródło: opracowanie własne

W ciągu roku do rodzin zastępczych w powiecie pruszkowskim napłynęło odpowiednio:

- 19 dzieci do spokrewnionych rodzin zastępczych,
- 18 dzieci do niezawodowych rodzin zastępczych,
- 14 dzieci do rodzin zastępczych zawodowych.

W roku 2022 pieczę zastępczą opuściło:

- 18 dzieci przebywających w spokrewnionych rodzinach zastępczych,
- 23 dzieci przebywających w niezawodowych rodzinach zastępczych,
- 24 dzieci przebywające w zawodowej rodzinie zastępczej.

Spośród wszystkich dzieci, które opuściły rodziny zastępcze 6 dzieci zostało przysposobionych, 13 wróciło do rodziców biologicznych, 6 dzieci umieszczono w instytucjonalnej pieczy zastępczej, a 15 się usamodzieliło.

Zgodnie z art. 131 ust 2 ustawy Centrum ma obowiązek sporządzania pisemnych opinii dotyczących zasadności pobytu dziecka w pieczy zastępczej i przekazywania ich do sądu. Ocena sytuacji dziecka dokonywana jest w celu:

- ustalenia faktycznej sytuacji rodzinnej dziecka,
- analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną,
- modyfikowania planu pomocy dziecku,
- monitorowania procedur adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną umożliwiającą przysposobienie,
- oceny stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb,
- oceny zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Oceny sytuacji dziecka dokonuje się w konsultacji z rodziną zastępczą, koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, kuratorem, psychologiem, pedagogiem, przedstawicielami Ośrodka Adopcyjnego, asystentem rodziny oraz rodzicami biologicznymi dziecka chyba, że są pozbawieni władzy rodzicielskiej. Ocena sytuacji dziecka powinna być przeprowadzana w miarę potrzeb, jednak w przypadku dzieci w wieku poniżej 3 lat nie rzadziej niż co 3 miesiące, a w przypadku dzieci starszych nie rzadziej niż co 6 miesięcy. Ocena sytuacji dziecka jest podstawą organizowania profesjonalnej pomocy, szczególnie w przypadku dzieci z traumatycznymi przeżyciami.

W roku 2022 posiedzenie zespołu do spraw oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej odbywało się średnio **10** razy w miesiącu i sporządzono około **380** opinii dotyczących zasadności pobytu dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej. Każdorazowo po dokonanej ocenie sporządzano i przysyłało do sądu opinię o zasadności pobytu dziecka uwzględniającą całokształt sytuacji osobistej dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej. Z uwagi na zapobieganie rozprzestrzeniania się COVID-19 i stanem epidemii na terenie całego kraju w styczniu i lutym posiedzenia zespołu w odbywały się online lub w gronie pracowników Działu Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

Zgodnie z art. 132 ustawy Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie jako Organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonuje również oceny rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonej im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonuje pierwszej oceny rodziny zastępczej albo prowadzącego rodzinny dom dziecka nie później niż przed upływem roku od umieszczenia pierwszego dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka. Kolejna ocena jest dokonywana po upływie roku od dokonania pierwszej oceny, a następne nie rzadziej niż co 3 lata. W roku 2022 sporządzono **31** kart ocen rodzin zastępczych.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pruszkowie w listopadzie i grudniu 2022 roku przeprowadziło kontrolę w rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu pruszkowskiego. Zakres kontroli obejmował: analizę możliwości dalszego pełnienia funkcji rodziny zastępczej; przestrzeganie standardów opieki i wychowania w rodzinnych formach pieczy zastępczej; działania podejmowane przez opiekunów zastępczych na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej; zaspokajanie potrzeb dziecka i respektowanie jego praw; zgodność prowadzonej dokumentacji dotyczącej dziecka i funkcjonowania rodziny zastępczej z zapisami ustawy; wydatkowanie środków otrzymywanych jako świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka przebywającego w pieczy zastępczej. Kontrola miała charakter kontroli problemowej. Objętych nią zostało 10% rodzin zastępczych z terenu powiatu pruszkowskiego (17 rodzin) z wyłączeniem rodzin objętych kontrolą w roku 2021. Zastosowano dobór losowy prosty polegający na bezpośrednim doborze jednostek badanych do próby wprost z populacji. W okresie objętym kontrolą w **17** rodzinach przebywało łącznie 25 dzieci.

Czynności kontrolne podejmował powołany Zarządzeniem nr PCPR.D.021.7.2022 Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pruszkowie z dnia 27 października 2022 r. w sprawie

kontroli nad rodzinami zastępczymi 4 osobowy Zespół do spraw oceny funkcjonowania rodzinnych form pieczy zastępczej, w skład którego weszli:

- Paweł Kociszewski – Kierownik Działu Rodzinnej Pieczy Zastępczej,
- Grzegorz Ciach – psycholog zatrudniony w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie,
- Katarzyna Bohdanowicz – pedagog zatrudniony w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie,
- Daniel Buraczewski – starszy specjalista pracy socjalnej zatrudniony w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie.

Praca zespołu do spraw oceny funkcjonowanie rodzinnych form pieczy zastępczej sprowadzała się do oględzin domu i jego najbliższego otoczenia, analizy dokumentacji oraz rozmowy z rodzicem zastępczym i dziećmi. Na miejscu została wypełniona ankieta stanowiąca wraz z analizą dokumentów i rozmową z pracującym z rodziną koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej podstawę do oceny rodziny według następującej skali:

- pozytywna,
- pozytywna ze wskazaniem,
- negatywna.

W trakcie wizyt w środowisku i podjętych czynności kontrolnych ustalono, że w rodzinach objętych kontrolą jakość usług opiekuńczo wychowawczych świadczonych na rzecz wychowanków spełniała co do zasady ustawowe standardy. Kontrolowane rodziny spełniły kryteria, które zostały ustalone dla niniejszej kontroli. Każda z 17 rodzin zastępczych podejmowała działania zgodne z prawem, a w szczególności z przepisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Środki finansowe przyznawane rodzinom są wydatkowane były zgodnie z ich przeznaczeniem, a rodziny co do zasady wypełniały swoje obowiązki sumiennie i z należytą starannością. W toku czynności kontrolnych nie zostały ujawnione rażące nieprawidłowości w obszarach objętych kontrolą. Na podstawie ustaleń w toku kontroli działania związane z wypełnianiem pieczy zastępczej oceniono pozytywnie **8** w przypadkach, a pozytywnie ze wskazaniem w **8** przypadkach. Wystawiono **jedną** ocenę negatywną. W przypadku tej kontrolowanej rodziny informacje o uchybieniach i zalecenie wskazane zostaną w protokole pokontrolnym.

Zadaniem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie jest udzielanie pomocy materialnej na pokrycie kosztów utrzymania dzieci przebywających w rodzinach zastępczych. Zgodnie z art.

80 ust 1 pkt 1 i 2 ustawy, rodzinie zastępczej oraz prowadzącym rodzinny dom dziecka na każde umieszczone dziecko przysługuje świadczenie na pokrycie kosztów jego utrzymania w wysokości:

- 785,00 zł miesięcznie – w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej spokrewnionej
- 1 189,00 zł miesięcznie – w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej zawodowej, rodzinie zastępczej niezawodowej lub rodzinnym domu dziecka.

Rodzinie zastępczej sprawującej pieczę nad dzieckiem z orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności przysługuje dodatek w wysokości 239,00 zł miesięcznie na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania tego dziecka. Na terenie powiatu pruszkowskiego dodatek ten na dzień 31.12.2022 r. pobierało 23 rodzin na 24 dzieci.

Zgodnie z art. 83 ust 1 rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka starosta może przyznać:

- dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka;
- świadczenie na pokrycie:
 - niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka – jednorazowo,
 - kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki – jednorazowo lub okresowo.

By skorzystać z tego uprawnienia rodziny zastępcze składały wnioski opiniowane koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz Kierownika Działu Rodzinnej Pieczy Zastępczej. Opinie te stanowiły podstawę do wydania decyzji o przyznaniu świadczenia i jego wysokości. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej oraz Kierownik Działu Rodzinnej Pieczy Zastępczej opiniowali również wnioski niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych o przyznanie środków finansowych na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego.

Tab. 4. Zestawienie wydatków poniesionych przez powiat na własne dzieci w rodzinach zastępczych na terenie powiatu pruszkowskiego i poza nim w roku 2022 (stan na dzień 31 grudnia)

Forma pomocy	2022
Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej	2 647 914 zł
Dodatek z tytułu niepełnosprawności dziecka	56 158 zł
Jednorazowa pomoc pieniężna z tytułu przyjęcia dziecka do rodziny zastępczej	43 155 zł

Pomoc losowa	30 551 zł
Dofinansowanie do wypoczynku dziecka poza miejscem zamieszkania	24 427 zł

Źródło: opracowanie własne

2.2. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej

W 2022 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie zatrudniało na podstawie umowy o pracę w Dziale Rodzinnej Pieczy Zastępczej łącznie 9 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej otoczyli rodziny zastępcze wsparciem, zbudowali z nimi więź oraz podejmowali wspólne działania mające na celu rozwiązanie bieżących trudności. Na koniec okresu sprawozdawczego 7 koordynatorów obejmowało wsparciem 149 rodzin zastępczych. Rodziny będące do 01.10.2016 r. pod opieką pracownika socjalnego współpracują doraźnie (w zależności od potrzeb i sytuacji rodzinnej) z koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej.

Zadania koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej określa art. 77 ust 3 ustawy. Należy do nich przede wszystkim:

- udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej;
- przygotowanie, we współpracy z odpowiednio rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka oraz asystentem rodziny, a w przypadku gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny – we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną, planu pomocy dziecku;
- pomoc rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka w nawiązaniu wzajemnego kontaktu;
- zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej;
- zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;
- udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej;
- przedstawianie corocznego sprawozdania z efektów pracy organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej.

Wypełniając obowiązek ustawowy wynikający z art. 129 ustawy koordynatorzy dokonywali oceny sytuacji dziecka przygotowując ocenę i uczestnicząc w pracach zespołu do spraw oceny sytuacji dziecka. Koordynatorzy odbywali wizyty w środowisku adekwatnie do potrzeb rodzin zastępczych dążąc do wizytowania raz w miesiącu. Podczas wizyt w środowisku koordynatorzy przeprowadzali rozmowy zarówno z rodziną jak i dzieckiem. Na bieżąco monitorowana była sytuacja szkolna, postępy w nauce jak i relacje w środowisku szkolnym i rówieśniczym. Pozyskiwane były informacje i opinie pedagogiczne. Ponadto koordynatorzy współpracowali z pracownikami socjalnym ośrodków pomocy społecznej. Koordynatorzy zapewniali dostęp do specjalistycznej pomocy w formie konsultacji z pedagogiem i psychologami zatrudnionymi w tym Centrum. Podczas wizyt przeprowadzane były rozmowy wychowawczo-socjalizujące i wspierające. Koordynatorzy ponadto udzielali informacji o instytucjach z obszaru pomocy społecznej z terenu powiatu pruszkowskiego.

Zgodnie z Art. 38a. ust 1 ustawy koordynatorzy pozyskiwali od rodzin zastępczych oraz instytucji następujące dokumenty:

- informacje o sytuacji prawnej dziecka, w tym informacje o sytuacji prawnej umożliwiającej przysposobienie,
- odpis aktu urodzenia dziecka, a w przypadku sierot lub półsierot również odpis aktu zgonu zmarłego rodzica,
- orzeczenie sądu o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej albo wniosek rodziców, dziecka lub osoby trzeciej o umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej,
- dokumentację o stanie zdrowia dziecka, w tym kartę szczepień,
- dokumenty szkolne, w szczególności świadectwa szkolne,
- diagnozę psychofizyczną dziecka, w tym dziecka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, udziału w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych oraz konieczności objęcia dziecka pomocą profilaktyczno-wychowawczą lub resocjalizacyjną albo leczeniem i rehabilitacją.

Zgodnie z art. 35 ust 1. ustawy koordynatorzy uczestniczyli w interwencjach mających na celu natychmiastowe umieszczenie dziecka we wskazanej w postanowieniu sądu rodzinie zastępczej. Podczas tych interwencji koordynatorzy współpracowali z kuratorami sądowymi i społecznymi, pracownikami socjalnymi z właściwych miejscowo ośrodków pomocy społecznej oraz policją. Dla dzieci umieszczanych w rodzinach zastępczych w wyniku interwencji organizowany był transport medyczny. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej wykonując

ustawowe zadania współpracowali z organami administracji rządowej i samorządowej, instytucjami pomocy społecznej, szkołami i poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, placówkami służby zdrowia oraz organizacjami pozarządowymi.

W roku 2022 pracownicy Działu Rodzinnej Pieczy Zastępczej uczestniczyli w nast. szkoleniach:

- „Trauma wczesnodziecięca i lękowe style więzi – wsparcie specjalistyczne dzieci i młodzieży w pieczy zastępczej” (1 koordynator);
- „Praca koordynatora pieczy zastępczej z rodziną zastępczą w kryzysie (spokrewnioną, niezawodową, prowadzącą rodzinny dom dziecka” (1 koordynator);
- „Dobro pod ochroną” (1 koordynator);
- „Przemoc nie jest oznaką siły, lecz bezsilności” (4 koordynatorów);
- „Zaburzenia psychiczne dzieci i młodzieży” (2 koordynatorów).

Kierownik Działu Rodzinnej Pieczy Zastępczej podjął studia podyplomowe na kierunku „Organizacja i zarządzanie jednostką pomocy społecznej” w Wyższej Szkole Kształcenia Zawodowego we Wrocławiu. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej wykonując ustawowe zadania współpracowali z organami administracji rządowej i samorządowej, instytucjami pomocy społecznej, szkołami i poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, placówkami służby zdrowia oraz organizacjami pozarządowymi.

2.3. Szkolenia i działania na rzecz rodzin zastępczych

W roku 2022 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie przeprowadziło szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze oraz dla rodzin zastępczych według programu „PRIDE – Rodzinna Opieka Zastępcza”. Przeszkolono 10 osób pełniących funkcję niezawodowej rodziny zastępczej.

Dnia 01.06.2022 r. Odbył się organizowany przez Miejski Dom Kultury piknik z okazji Dnia Dziecka. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pruszkowie w ramach promocji rodzicielstwa zastępczego miało tam swoje stoisko. Rodziny zastępcze miały możliwość spotkania się, zabawy i odpoczynku. Dla dzieci i rodziców przygotowano mnóstwo atrakcji i niespodzianek (m. in. chusta KLANZA, dmuchaniec, bańki mydlane, kącik plastyczny).

12 grudnia 2022 roku w Spółdzielczym Domu Kultury przy ul. Hubala 5 odbyła się Zabawa Mikołajkowa, której organizatorem było Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pruszkowie.

Spotkanie miało charakter integracyjny. Tego dnia wspólnie bawili się dorośli i dzieci, rodziny zastępcze oraz wychowankowie placówki opiekuńczo-wychowawczej.

Dla każdego dziecka przebywającego w rodzinie zastępczej przygotowana została paczka o wartość 120 zł. W organizację imprezy zaangażowani byli również wolontariusze Centrum. Uczestnikom zabawy mikołajkowej zapewniono poczęstunek, ciepłe i zimne napoje, salę do zabaw i tańca oraz oprawę muzyczną. Na najmłodszych gości czekała moc atrakcji: malowanie buziek, kącik plastyczny, tańce i zabawy oraz występ iluzjonisty. Jedną z atrakcji był również kiermasz świąteczny zorganizowany przez uczestników Dziennego Domu „Senior +”. Jednym z celów tego przedsięwzięcia było umożliwienie nawiązania wzajemnego kontaktu owocującego wymianą doświadczeń i budowaniem pozytywnego wizerunku rodzicielstwa zastępczego.

2.4. Poradnictwo specjalistyczne psychologiczne

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 roku w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie na stanowisku psychologa zatrudniony był Pan Grzegorz Ciach w okresie 01.01.2022r.-31.05.2022r. 7/8 etatu, w okresie 01.06.2022r. – 31.12.2022r. ½ etatu.; w wymiarze pół etatu zatrudniona była Pani Patrycja Fatek oraz w okresie 06.06.2022r. -31.12.2022r. Pani Anna Zbyszyńska-Pietrzak w wymiarze ¾ etatu. W roku 2022 z porad psychologów w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie korzystały:

- Rodziny zastępcze
- Wychowankowie rodzin zastępczych
- Osoby z terenu Powiatu Pruszkowskiego
- Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej

2.4.1. Rodziny zastępcze

Od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 udzielono 153 porady psychologiczne rodzinom zastępczym. Psychologowie systematycznie brali udział w panelach zespołowych w sprawie oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, a także systematycznie pośrednio wspierali merytorycznie rodziny zastępcze poprzez współpracę z koordynatorami rodzin zastępczych, analizując problemy psychologiczne w ww. rodzinach. Przeprowadzono 55 badań psychologicznych zakończonych każdorazowo wydaniem opinii dotyczącej oceny predyspozycji

i motywacji do pełnienia funkcji rodzin zastępczej, w tym: **10 opinii dotyczących kandydatów, 7 opinii dotyczących rodzin zawodowych oraz 38 opinii dotyczących rodzin spokrewnionych i niezawodowych.** Sporządzono 13 diagnoz psychofizycznych dzieci przebywających w pieczy.

Główne tematy poruszane podczas porad udzielonych rodzinom zastępczym:

- Problemy wychowawcze, w tym zaburzenia zachowania podopiecznych
- Wstępna diagnoza problemów dziecka i przekierowanie do dalszej specjalistycznej pracy
- Zachowania suicydalne i autoagresywne podopiecznych
- Praca z żałobą po śmierci dziecka w rodzinie
- Zachowania opozycyjno-buntownicze
- Zaburzenia obsesyjno – kompulsyjne dziecka
- Wzmacnianie kompetencji rodzicielskich
- Rozpoznanie negatywnych wzorców relacji rodzinnych i podjęcie próby ich modyfikacji
- Praca nad motywowaniem dziecka do nauki
- Metody pracy nad usystematyzowaniem dnia: rozkładu zajęć i nauki
- Poszerzanie systemu nagród i wzmacniania zasobów dziecka
- Rozwijanie umiejętności posługiwania się konstruktywną krytyką
- Nauka stawiania adekwatnych granic przez opiekunów
- Psychoedukacja
- Radzenie sobie z emocjami i stresem
- Wzmacnianie zasobów rodziny
- Zaburzenia lękowe zgłaszane przez dzieci, młodzież i opiekunów
- Rozwinięcie umiejętności radzenia sobie ze zmiennymi nastrojami wychowanków
- Obniżenie nastroju zgłaszane przez opiekunów
- Pomoc w radzeniu sobie z kryzysem
- Pomoc w skutecznym komunikowaniu się, zauważaniu i rozumieniu potrzeb i uczuć dzieci

2.4.2. Wychowankowie rodzin zastępczych

W okresie od 1 stycznia do końca grudnia 2022 roku udzielono 119 porad psychologicznych wychowankom rodzin zastępczych.

Rodzaje porad udzielonych wychowankom rodzin zastępczych lub placówek opiekuńczo-wychowawczych:

- Pomoc psychologiczna w obszarze zaburzeń lękowych i depresyjnych
- Wzmacnianie poczucia własnej wartości
- Nauka budowania relacji rówieśniczych
- Praca na zasobach dzieci i młodzieży
- Umiejętność rozpoznawania przeżywanych emocji
- Radzenie sobie z emocjami i stresem
- Nauka umiejętności rozwiązywania konfliktów
- Rozpoznawanie własnych granic i umiejętność stawiania ich
- Zachowania pro-asertywne
- Motywowanie do nauki dzieci i młodzieży
- Zachowania suicydalne i autoagresywne podopiecznych
- Pomoc w radzeniu sobie z kryzysem
- Praca nad stratą

2.4.3. Osoby z terenu Powiatu Pruszkowskiego

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 roku udzielono 310 porad psychologicznych osobom zamieszkującym teren powiatu pruszkowskiego, w tym 257 porad dla osób dorosłych i 53 porady dla dzieci i młodzieży.

Rodzaje porad udzielonych osobom z terenu powiatu pruszkowskiego:

- Konflikty z partnerem/ dzieckiem,
- Problemy okołorozwodowe i związane z separacją,
- Przemoc w rodzinie,
- Wstępne rozpoznanie problemów psychologicznych – rozpoznanie i kierowanie do dalszego leczenia psychoterapeutycznego,
- Problemy wychowawcze, w tym zaburzenia zachowania dziecka,
- Problemy rodzinne,
- Depresja, zaburzenia lękowe,
- Radzenie sobie z żałobą,
- Radzenie sobie z emocjami i stresem,
- Zachowania suicydalne i autodestrukcja,

- Wzmacnianie kompetencji rodzicielskich,
- Poprawa komunikacji w rodzinie,
- Interwencja kryzysowa,
- Wsparcie osób z diagnozą psychiatryczną,
- Wsparcie osób z niepełnosprawnością,
- Pomoc w dookreśleniu zgłaszanego problemu i znalezienie specjalistycznych punktów dalszej pomocy

Psychologowie zatrudnieni w Centrum uczestniczyli w różnego rodzaju szkoleniach indywidualnych, dla wzmocnienia swoich kompetencji.

2.5. Poradnictwo pedagogiczne

W okresie od dnia 01.01.2022 roku do 31.12.2022 roku pedagog wykonywał powierzone zadania na stanowisku pracy w wymiarze ¼ etatu.

Zlecone zadania pedagog realizował przy ścisłej współpracy z psychologami zatrudnionymi w Dziale Specjalistycznego Poradnictwa oraz z Zespołem ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

W okresie sprawozdawczym do obowiązków pedagoga należało:

- przeprowadzanie badań pedagogicznych kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, celem rozpoznania predyspozycji wychowawczych i opiekuńczych tych osób oraz sporządzanie opinii pedagogicznej;
- przeprowadzanie indywidualnych konsultacji pedagogicznych małoletnich po raz pierwszy umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej, celem sporządzenia opinii pedagogicznej zawierającej ewentualne zalecenia do dalszej pracy terapeutycznej, psychologicznej, pedagogicznej, bądź diagnostyki lekarskiej;
- udział w posiedzeniach Zespołów do spraw oceny sytuacji dziecka przebywającego w rodzinnej pieczy zastępczej;
- przeprowadzanie indywidualnych konsultacji pedagogicznych dla rodziców zastępczych zgłaszających trudności szkolne lub/i wychowawcze z małoletnimi pozostającymi u nich w pieczy zastępczej, w tym także przy wystąpieniu nagłych i trudnych sytuacji wychowawczych, wymagających podjęcia pilnych oddziaływań (charakter interwencyjny) oraz z dziećmi przebywającymi w tych rodzinach;

- przeprowadzanie bieżących konsultacji z koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej o charakterze informacyjnym, jak również z zakresu diagnostyki i wsparcia pedagogicznego w ramach współpracy z Zespołem ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej;
- udział w spotkaniach Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej z Kierownikiem zespołem, bądź i/lub z Dyrektorem Jednostki.

W okresie sprawozdawczym w zakresie podstawowych obowiązków pedagog:

- odbył 7 konsultacji z kandydatami do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz sporządził 7 opinii pedagogiczne dla tych kandydatów;
- odbył 19 konsultacji pedagogicznych z dziećmi, w tym 16 konsultacji małoletnich po raz pierwszy umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej oraz sporządził 16 opinii pedagogicznych dla tych małoletnich oraz 3 konsultacje małoletnich z uwagi na bieżące wsparcie pedagogiczne dla rodziców zastępczych sprawujących opiekę nad tymi dziećmi;
- wziął udział w posiedzeniach 46 Zespołów ds. oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej;
- odbył 10 konsultacji pedagogicznych dla rodziców zastępczych zgłaszających trudności szkolne i wychowawcze z małoletnimi pozostającymi u nich w pieczy zastępczej;
- odbył 15 bieżących konsultacji z koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej o charakterze informacyjnym, jak również z zakresu diagnostyki i wsparcia pedagogicznego w ramach współpracy z Zespołem ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej;
- wziął udział w 1 spotkaniu Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej z Kierownikiem Zespołu, bądź i/lub z Dyrektorem Jednostki.

Dodatkowe podjęte czynności przez pedagoga w okresie sprawozdawczym były następujące:

- udział w 2 spotkaniach zorganizowanych na terenie tutejszego Centrum z uwagi na trudną sytuację, występujące problemy, które miały miejsce poza terminami ocen sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej, odbywających się z udziałem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, rodzica zastępczego, odpowiednio Kierownika Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej i/lub Dyrektora Jednostki, też asystenta rodziny biologicznej lub rodziców biologicznych;

- odbycie 3 wizyt w środowisku rodzin zastępczych (dot. 5 dzieci) wspólnie z Kierownikiem Działu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej w ramach przeprowadzanej kontroli podczas 1 wyjazdu w teren;
- odbycie 5 wizyt w środowisku domowym rodziny zastępczej, celem sporządzenia opinii pedagogicznej o małoletnich;
- udział w grudniowym spotkaniu z rodzinami zastępczymi i dziećmi z okazji Mikołajek, w tym animacja zabaw dla dzieci.

3. Dział świadczeń i instytucjonalnej pieczy zastępczej

Dział świadczeń i instytucjonalnej pieczy zastępczej w roku 2021 realizował zadania w oparciu o obowiązujące przepisy prawne, w szczególności w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej w brzmieniu obowiązującym przed dniem 01.01.2012 r. oraz akty wykonawcze.

Do głównych zadań Działu należały w szczególności przygotowywanie list wypłat i realizacja świadczeń pieniężnych na rzecz rodzin zastępczych, przygotowywanie projektów decyzji dotyczących świadczeń pieniężnych, sporządzanie not obciążeniowych i współpraca z innymi powiatami oraz gminami w zakresie finansowania rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, udzielanie wsparcia osobom usamodzielnianym (opuszczającym placówki opiekuńczo-wychowawcze; osobom opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii, młodzieżowe ośrodki wychowawcze w oparciu o ustawę o pomocy społecznej), ustalanie opłaty za pobyt dzieci w pieczy zastępczej, a także wytaczanie powództw o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

3.1. Instytucjonalna piecza zastępcza

Zgodnie z podziałem wskazanym w art. 34 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej piecza zastępcza jest sprawowana w formie rodzinnej i instytucjonalnej.

Formy instytucjonalnej pieczy zastępczej dzielą się na:

- placówki opiekuńczo-wychowawcze;
- regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne;
- interwencyjne ośrodki preadopcyjne.

Placówka opiekuńczo-wychowawcza zapewnia dziecku całodobową ciągłą lub okresową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby bytowe, rozwojowe, w tym emocjonalne, społeczne, religijne, a także zapewnia korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych, oddziaływań terapeutycznych oraz kształcenia. Ponadto, równie ważnym zadaniem jest realizowanie planu pomocy dziecku oraz umożliwianie dziecku kontaktu z jego rodzicami i innymi osobami bliskimi, a także podejmowanie wszelkich możliwych działań w celu powrotu małoletniego do rodziny. Całodobowy pobyt dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej powinien mieć bowiem charakter przejściowy - do czasu powrotu dziecka do rodziny naturalnej lub umieszczenia w rodzinie zastępczej. W realizacji powyższego zadania Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie ściśle współpracuje z sądem, kuratorami, innymi powiatowymi centrami pomocy rodzinie, ośrodkami pomocy społecznej oraz placówkami opiekuńczo-wychowawczymi. Umieszczenie dziecka w całodobowej placówce następuje po wyczerpaniu wszystkich innych możliwości udzielenia pomocy rodzinie biologicznej przez osoby, które zajmują się pracą w obszarze pomocy dziecku i rodzinie. W pierwszej kolejności, kiedy wystąpi konieczność zapewnienia opieki całodobowej, rozważana jest możliwość umieszczenia dziecka w rodzinnej formie opieki zastępczej, a tylko w przypadkach, gdy nie jest to możliwe, małoletni zostaje umieszczony w placówce opiekuńczo-wychowawczej. Podstawą do umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej jest prawomocne orzeczenie sądu rodzinnego. Dziecko może być przyjęte do placówki opiekuńczo-wychowawczej również na wniosek rodzica, opiekuna prawnego bądź na prośbę samego dziecka.

W sytuacji kryzysowej, wskazującej na konieczność natychmiastowego zapewnienia dziecku opieki, gdy zostanie ono doprowadzone przez Policję lub Straż Graniczną, na wniosek rodziców lub osoby trzeciej w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu

przemocy w rodzinie, postanowienie Sądu Rodzinnego może być wydane w terminie późniejszym.

Placówka opiekuńczo-wychowawcza może być prowadzona jako placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego, interwencyjnego, specjalistyczno-terapeutycznego i rodzinnego.

3.2. Organizacja instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie Powiatu Pruszkowskiego

Zgodnie z art. 180 pkt. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zadaniem własnym powiatu jest zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Placówkę opiekuńczo-wychowawczą, w myśl art. 93 ustawy, prowadzi powiat lub podmiot, któremu powiat zlecił realizację tego zadania.

Stosownie do art. 190 ww. ustawy organy jednostek samorządu terytorialnego mogą zlecać prowadzenie placówki opiekuńczo-wychowawczej organizacjom pozarządowym prowadzącym działalność w zakresie wspierania rodziny, pieczy zastępczej lub pomocy społecznej albo osobom prawnym i jednostkom organizacyjnym działającym na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancji wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej lub pomocy społecznej. Do zlecenia zadań stosuje się ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Zlecenie zadania odbywa się po uprzednim przeprowadzeniu otwartego konkursu ofert. W roku sprawozdawczym na terenie Powiatu Pruszkowskiego funkcjonowała **jedna placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego** dla 14 wychowanków, prowadzona na zlecenie Powiatu w oparciu o umowę o powierzenie realizacji zadania publicznego z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. **Łącznie było w niej zatrudnionych 11 osób, w tym 5 osób bezpośrednio zajmowało się opieką i wychowaniem dzieci.**

3.2.1. Całodobowa placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego

„Dom Miłosierdzia” w Walendowie.

Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego „Dom Miłosierdzia” w Walendowie przy ul. Nad Utratą 30 prowadzona jest przez Zgromadzenie Sióstr Matki Bożej Miłosierdzia w Warszawie. „Dom Miłosierdzia” jest katolicką, niepubliczną placówką opiekuńczo-wychowawczą, powołaną dnia 22.07.2007 r. przez przełożoną generalną Zgromadzenia Sióstr Matki Bożej Miłosierdzia. **Dyrektorem Domu jest s. Marta Halina Zakrzewska.**

Placówka w okresie od 01.10.2020 r. do 31.12.2022 r. prowadzona jest w oparciu o umowę o powierzenie realizacji zadania publicznego z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, zawartą w dniu 30.12.2019 r. pomiędzy Starostą Pruszkowskim a przedstawicielami Zgromadzenia Sióstr Matki Bożej Miłosierdzia w Warszawie. Zgodnie z umową na realizację tego zadania w latach 2020-2022 planuje się przeznaczyć łączną kwotę dotacji w wysokości 2 316 674,50 zł. Środki na ten cel zostały uwzględnione w Wieloletniej Prognozie Finansowej Powiatu.

Celem placówki jest zapewnienie podopiecznym wszechstronnej pomocy materialnej i duchowej, uczenie życia w społeczeństwie, dążenie do ich zawodowego i życiowego usamodzielnienia, a także zapewnienie dzieciom i młodzieży całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodzicielskiej - całodobowej opieki i wychowania w tym: zakwaterowania, wyżywienia, dostępu do kształcenia i leczenia, wypoczynku i rekreacji, poszanowania godności i tożsamości oraz prawa do wolności sumienia i wyznania.

Placówka zapewnia swoim wychowankom:

- pobyt stały lub okresowy,
- wyżywienie dostosowane do potrzeb,
- wyposażenie w odzież, obuwie, przedmioty osobistego użytku stosowne do wieku i potrzeb,
- środki higieny osobistej,
- zabawki stosowne do wieku rozwojowego,
- leczenie i zaopatrzenie w leki,
- dostęp do nauki i pomoc w nauce oraz uczestnictwo w zajęciach wyrównawczych, a także podręczniki i przybory szkolne,

- uczestnictwo w innych zajęciach pozalekcyjnych, rekreacyjnych i sportowych,
- opłaty przejazdów do szkoły oraz zamieszkania w bursach i internatach,
- kontakty z rodzicami, opiekunami prawnymi, rodzinami zaprzyjaźnionymi.

Placówka przeznaczona jest dla dzieci i młodzieży w wieku od 10 do 18 lat, z możliwością przedłużenia pobytu do 25 roku życia jednak nie dłużej niż do ukończenia nauki. Placówka ma charakter koedukacyjny, dysponuje 14 miejscami.

Zgodnie z Zarządzeniem Starosty Pruszkowskiego Nr 8/2022 z dnia 8 lutego 2022 roku w sprawie ustalenia średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w 2022 r. w placówce opiekuńczo – wychowawczej prowadzonej na zlecenie Powiatu Pruszkowskiego, **koszt utrzymania dziecka w „Domu Miłosierdzia” wynosił 4 909,68 zł.**

Tabela 5. Liczba dzieci przebywających w „Domu Miłosierdzia” w latach 2014-2022

Rok	Liczba dzieci (wg stanu na dzień 31.12)
2014	10
2015	13
2016	10
2017	10
2018	14
2019	12
2020	13
2021	15
2022	13

źródło: opracowanie własne

W 2022 roku łącznie 4 wychowanków opuściło placówkę opiekuńczo-wychowawczą w Walendowie (nie zostali uwzględnieni w tabeli nr 5), z tego:

- 1 wychowanek usamodzielniał się,
- 2 dzieci powróciło pod opiekę jednego rodzica bądź obojga rodziców biologicznych,
- 1 dziecko zmieniło formę pieczy zastępczej na Placówkę Placówka Opiekuńczo-Wychowawczą typu specjalistyczno-terapeutycznego.

W ciągu roku sprawozdawczego na podstawie wydanych przez Starostę Powiatu Pruszkowskiego skierowań zostało umieszczonych w placówce „Dom Miłosierdzia” 2 wychowanków będących obywatelami Ukrainy. Dzieci zostały umieszczone

na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Z uwagi na rotację wychowanków, na koniec roku 2022 w „Domu Miłosierdzia” przebywało 13 dzieci. Łączna wysokość wydatków poniesionych przez Powiat Pruszkowski na utrzymanie dzieci w ww. placówce za okres 01.01.2022 r. – 31.12.2022 r. wynosiła 754 973,65 zł.

3.3. Dzieci pochodzące z terenu Powiatu Pruszkowskiego umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów

W ciągu roku sprawozdawczego dzieci pochodzące z terenu Powiatu Pruszkowskiego przebywały również w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów. Warunki ich przyjęcia, pobytu i wysokość wydatków na opiekę i wychowanie regulowane były na mocy zawartych porozumień. Powiat Pruszkowski, jako właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej zobowiązany było do ponoszenia średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w danej placówce opiekuńczo-wychowawczej, interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym oraz regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej.

W roku sprawozdawczym zostało umieszczonych 19 małoletnich w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów. Jedno dziecko w roku sprawozdawczym zostało umieszczone i jednocześnie po upływie 4 miesięcy i 22 dni zostało postanowieniem Sądu Rejonowego w Pruszkowie zwolnione z placówki pod opiekę ojca biologicznego. Ponadto jedno dziecko zostało umieszczone w interwencyjnej placówce jednak po zwolnieniu miejsca w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego zostało przeniesione do docelowej placówki.

Tabela 6. Liczba dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów w roku sprawozdawczym z uwzględnieniem typu placówki i ilości dzieci w danej placówce (na dzień 31.12.2022 r.)

Typ instytucjonalnej pieczy zastępczej	Liczba dzieci
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu rodzinnego	1
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu socjalizacyjnego	15

Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu specjalistyczno-terapeutycznego	1
Regionalna Placówka Opiekuńczo-Terapeutyczna	2
łącznie	19

źródło: opracowanie własne

W roku sprawozdawczym na podstawie postanowienia Sądu przebywało w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów 24 małoletnich i pełnoletnich wychowanków. Z uwagi na opuszczenie placówki przez jedno dziecko łącznie w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów przebywało (na dzień 31.12.2022 r.) 23 wychowanków.

Tabela 7. Liczba dzieci i pełnoletnich wychowanków przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów z uwzględnieniem typu placówki i ilości wychowanków w danej placówce na dzień 31.12.2022 r.

Typ instytucjonalnej pieczy zastępczej	Liczba dzieci
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu rodzinnego	1
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu socjalizacyjnego	17
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu specjalistyczno-terapeutycznego	1
Regionalna Placówka Opiekuńczo-Terapeutyczna	4
łącznie	23

źródło: opracowanie własne

3.3.1. Dzieci umieszczone w interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

Zgodnie z art. 111 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym umieszcza się dzieci, które wymagają specjalistycznej opieki i w okresie oczekiwania na przysposobienie nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej. Pobyt dziecka w interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym nie może trwać dłużej niż do ukończenia przez dziecko pierwszego roku życia. W 2022 roku dzieci

pochodzące z terenu Powiatu Pruszkowskiego umieszczane były w Interwencyjnym Ośrodku Preadopcyjnym Fundacji Rodzin Adopcyjnych w Otwocku. Podstawą do umieszczenia dziecka w IOP stanowiło podanie matki lub postanowienie sądu. W powyższej formie instytucjonalnej pieczy zastępczej przebywały noworodki i niemowlęta pozbawione czasowo lub trwale opieki rodziców, głównie pozostawione po urodzeniu w szpitalu. Łącznie w ciągu roku 2022 w Interwencyjnym Ośrodku Preadopcyjnym w Otwocku przebywało 3 dzieci pochodzących z terenu Powiatu Pruszkowskiego, przy czym według stanu na dzień 31.12.2022 r. było umieszczonych 2 dzieci, które opuściły placówkę w 2022 roku.

3.3.2. Dzieci umieszczone w regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej

Zgodnie z art. 109 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej są umieszczane dzieci wymagające szczególnej opieki, które ze względu na stan zdrowia wymagający stosowania specjalistycznej opieki i rehabilitacji nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej lub placówce opiekuńczo-wychowawczej.

W 2022 r. w regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej przebywało 4 dzieci.

3.4. Realizacja świadczeń pieniężnych dla rodzin zastępczych

Świadczenia pieniężne stanowią jedną z form wsparcia dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka. Ich wysokość oraz zasady przyznawania reguluje ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447, z późn. zm.). Rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne dom dziecka przyznawane są świadczenia o charakterze obligatoryjnym, których wysokość jest określona w ustawie oraz świadczenia o charakterze fakultatywnym, których wysokość zależna jest od zabezpieczonych na ten cel środków w budżecie powiatu. Świadczenia pieniężne są udzielane na wniosek rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka, a podstawę ich przyznania stanowi decyzja administracyjna. Liczbę ogólną wydanych decyzji administracyjnych w 2022 r. w sprawach dotyczących świadczeń pieniężnych udzielanych rodzinom zastępczym w okresie sprawozdawczym obrazuje poniższa tabela.

Tabela 8. Liczba wydanych decyzji w sprawach dotyczących świadczeń pieniężnych w 2022 roku

Decyzje w sprawach	Forma rodzinnej pieczy zastępczej			
	Rodzina zastępcza spokrewniona	Rodzina zastępcza niezawodowa	Rodzina zastępcza zawodowa	Rodzinny dom dziecka
Świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka (przyznanie, zmiana wysokości)	116	93	60	
Pomocy na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dziecka przyznana na podstawie art. 226 ust. 5 ust. z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (przyznanie, zmiana wysokości, inne)	2	-	-	-
Dodatku na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania dziecka niepełnosprawnego (przyznanie, zmiana)	17	11	6	-
Zakończenia wypłaty świadczenia (uchylenie, wygaśnięcie decyzji)	10	25	11	-
Nienależnie pobranych świadczeń (ustalenie wysokości, potrącenie z bieżących świadczeń, rozłożenie na raty, umorzenie)	14	4	-	-
Środki na utrzymanie domu jednorodzinnego lub lokalu mieszkalnego (przyznanie, zmiana wysokości)	-	-	64	-
Środków finansowych na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z remontem lub czynszem (przyznanie, zmiana, uchylenie)	-	-	9	-
Świadczenia fakultatywne w oparciu o art. 83 ust.1 (przyznanie, odmowa)	46	53	31	-
Inne (np. umorzenie postępowania, postanowienia)	4	6	11	-
łącznie 593	209	192	192	-

źródło: opracowanie własne

Tabela 9 Liczba wydanych decyzji w sprawach dotyczących świadczeń pieniężnych (rodzinna piecza zastępcza) w latach 2019 - 2022

Rok	Liczba decyzji
2019	400
2020	345
2021	523
2022	593

źródło: opracowanie własne

3.4.1. Świadczenia o charakterze obligatoryjnym przyznawane w oparciu o art. 80, art. 81, art. 83 ust. 3a oraz art. 84 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka na każde umieszczone dziecko, zgodnie z art. 80 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447, z późn. zm.) w związku z obwieszczeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 10 marca 2021 r. w sprawie wysokości kwot świadczeń przysługujących rodzinie zastępczej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka oraz wysokości pomocy dla osoby usamodzielnianej (M. P. z 2021 r. poz. 282), przysługiwało do dnia 31.05.2022 r. świadczenie na pokrycie kosztów jego utrzymania, nie niższe niż kwota:

- 746 zł miesięcznie - w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej spokrewnionej;
- 1 131zł miesięcznie - w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej zawodowej, rodzinie zastępczej niezawodowej lub rodzinnym domu dziecka.

Stosownie do art. 86 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka podlega waloryzacji wskaźnikiem cen towarów i usług konsumpcyjnych ogłaszany przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, od dnia 1 czerwca roku kalendarzowego następującego po roku kalendarzowym, w którym wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych w okresie od roku kalendarzowego, w którym była przeprowadzona ostatnio waloryzacja, przekroczył 105%. Wysokość przysługującego świadczenia jest ogłaszana w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej

Polskiej „Monitor Polski”, w drodze obwieszczenia, przez ministra właściwego do spraw rodziny, w terminie do końca marca roku kalendarzowego, w którym jest przeprowadzana waloryzacja. W myśl art. 86 ust. 3 ustawy Minister Rodziny i Polityki Społecznej w dniu 28 lutego 2022 r. wydał obwieszczenie w sprawie wysokości kwot świadczeń przysługujących rodzinie zastępczej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka oraz wysokości pomocy dla osoby usamodzielnianej (M. P. z 2022 r. poz. 292), które stanowi, iż wysokość świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej zawodowej od dnia 01.06.2022 r. wynosi nie mniej:

- 785 zł miesięcznie – w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej spokrewnionej;
- 1 189 zł miesięcznie – w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej zawodowej, rodzinie zastępczej niezawodowej lub rodzinnym domu dziecka.

Do dnia 31.05.2022 r., zgodnie z wolą ustawodawcy wyrażoną w art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w związku z obwieszczeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 10 marca 2021 r. w sprawie wysokości kwot świadczeń przysługujących rodzinie zastępczej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka oraz wysokości pomocy dla osoby usamodzielnianej (M. P. z 2021 r. poz. 282), rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka na dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności przysługiwał dodatek nie niższy niż kwota 227 zł miesięcznie na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania tego dziecka. Od dnia 01.06.2022 r., zgodnie z obwieszczeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 28 lutego 2022 r. w sprawie wysokości kwot świadczeń przysługujących rodzinie zastępczej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka oraz wysokości pomocy dla osoby usamodzielnianej (M. P. z 2022 r. poz. 292), wysokość przyznanego rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka dodatku na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania dziecka od dnia 01.06.2022 r. wynosi nie mniej niż kwota 239 zł miesięcznie.

Tabela 10. Liczba wydanych decyzji przyznających wybrane świadczenia w 2022 roku.

Przedmiot decyzji	Forma rodzinnej pieczy zastępczej			
	Rodzina zastępcza spokrewniona	Rodzina zastępcza niezawodowa	Rodzina zastępcza zawodowa	Rodzinny dom dziecka

Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka	22	18	20	-
Dodatek na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania dziecka niepełnosprawnego	6	3	1	-
Środki na utrzymanie domu jednorodzinnego lub lokalu mieszkalnego	-	-	64	-
Środki finansowe na pokrycie kosztów związanych z czynszem	-	-	1	-
Środki na pokrycie innych niezbędnych i nieprzewidzianych kosztów związanych z opieką i wychowaniem dziecka	-	-	-	-
łącznie 135	28	21	86	-

źródło: opracowanie własne

Rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka przysługuje świadczenie oraz dodatki, również po osiągnięciu przez dziecko pełnoletności, jeżeli nadal przebywa w tej rodzinie zastępczej. Przedmiotowe świadczenia oraz dodatki przysługują w czasie trwania odpowiednio roku szkolnego, roku akademickiego, kursu albo przygotowania zawodowego.

Środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego starosta jest zobowiązany przyznać rodzinie zastępczej zawodowej, w której umieszczono powyżej 3 dzieci i osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej oraz jeżeli potrzeba przyznania tych środków zostanie potwierdzona w opinii organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Prowadzący rodzinny dom dziecka otrzymuje środki finansowe na:

1) utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego, w którym jest prowadzony rodzinny dom dziecka, w wysokości odpowiadającej kosztom ponoszonym przez rodzinny dom dziecka na czynsz, opłaty z tytułu najmu, opłaty za energię elektryczną i ciepłą, opał, wodę, gaz, odbiór nieczystości stałych i płynnych, dźwig osobowy, antenę zbiorczą, abonament telewizyjny i radiowy, usługi telekomunikacyjne oraz związanym

z kosztami eksploatacji, obliczonym przez podzielenie łącznej kwoty tych kosztów przez liczbę osób zamieszkujących w tym lokalu lub domu jednorodzinnym i pomnożenie przez liczbę dzieci i osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, o których mowa w art. 37 ust. 2, umieszczonych w rodzinnym domu dziecka wraz z prowadzącym rodzinny dom dziecka;

2) pokrycie niezbędnych kosztów związanych z remontem lub ze zmianą lokalu w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego, w którym jest prowadzony rodzinny dom dziecka – do wysokości środków określonych w umowie;

3) pokrycie innych niezbędnych i nieprzewidzianych kosztów związanych z opieką i wychowaniem dziecka lub funkcjonowaniem rodzinnego domu dziecka – do wysokości środków określonych w umowie.

3.4.2. Świadczenia o charakterze fakultatywnym przyznawane w oparciu o art. 83 ust. 1 i 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Rodziny zastępcze dodatkowo mogą otrzymywać świadczenia pieniężne w oparciu o art. 83 ust. 1 i 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Udzielenie ww. świadczeń zależne jest od zabezpieczonych na ten cel środków finansowych w budżecie Powiatu, ma zatem charakter fakultatywny. Zasady ich przyznawania w 2022 r. regulowało szczegółowo Zarządzenie Nr 5/2018 Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pruszkowie z dnia 24 sierpnia 2018 r. w sprawie ustalenia zasad przyznawania rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka świadczeń fakultatywnych wynikających z przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Tabela 11. Liczba wydanych decyzji przyznających świadczenia fakultatywne w 2022 roku

Przedmiot decyzji	Forma rodzinnej pieczy zastępczej			
	Rodzina zastępcza spokrewniona	Rodzina zastępcza niezawodowa	Rodzina zastępcza zawodowa	Rodzinny dom dziecka
Dofinansowanie do wypoczynku	17	24	14	-
Świadczenie na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	11	14	11	-

Świadczenie na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych	18	15	6	-
Środki finansowe na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z remontem	-	-	-	-
łącznie 130	46	53	31	-

źródło: opracowanie własne

Tabela12. Liczba wydanych decyzji przyznających świadczenia fakultatywne w latach 2018 - 2022

Rok	Liczba decyzji
2018	129
2019	144
2020	128
2021	104
2022	130

źródło: opracowanie własne

Rodzinie zastępczej starosta może zatem przyznać:

- 1) dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka;
- 2) świadczenie na pokrycie:
 - a) niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka - jednorazowo,
 - b) kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki – jednorazowo lub okresowo.

Rodzina zastępcza niezawodowa i zawodowa może otrzymywać ponadto środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego w wysokości odpowiadającej kosztom ponoszonym przez rodzinę zastępczą niezawodową albo zawodową na czynsz, opłaty z tytułu najmu, opłaty za energię elektryczną i ciepłą, opał, wodę, gaz, odbiór nieczystości stałych i płynnych, dźwig osobowy, antenę zbiorczą, abonament telewizyjny i radiowy, usługi telekomunikacyjne oraz związanym z kosztami eksploatacji, obliczonym przez podzielenie łącznej kwoty tych kosztów przez liczbę osób zamieszkujących w tym lokalu lub domu jednorodzinnym i pomnożenie przez liczbę dzieci i osób, które osiągnęły pełnoletniość przebywając w pieczy zastępczej, umieszczonych w rodzinie zastępczej wraz z osobami tworzącymi tę rodzinę zastępczą.

Rodzinie zastępczej zawodowej starosta może raz do roku przyznać świadczenie na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego.

3.5. Realizacja porozumień regulujących zasady finansowania pobytu dzieci w pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 191 ustawy powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi:

- 1) wydatki na opiekę i wychowanie dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka;
- 2) średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

Jeżeli nie można ustalić powiatu właściwego ze względu na miejsce zamieszkania dziecka, właściwy do ponoszenia wydatków jest powiat miejsca jego ostatniego zameldowania na pobyt stały. Jeżeli nie można ustalić miejsca ostatniego zameldowania dziecka na pobyt stały, właściwy do ponoszenia wydatków jest powiat miejsca siedziby sądu, który orzekł o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej.

Powiat, na terenie którego funkcjonują mogące przyjąć dziecko rodzina zastępcza, rodzinny dom dziecka lub placówka opiekuńczo-wychowawcza, zawiera z tym powiatem porozumienie w sprawie przyjęcia dziecka oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków, o których mowa powyżej.

3.5.1. Dzieci z terenu innych powiatów umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Powiatu Pruszkowskiego na mocy tzw. „porozumień dochodowych”

Na terenie Powiatu Pruszkowskiego w 2022 roku w rodzinnej pieczy zastępczej umieszczonych było łącznie 70 dzieci pochodzących z terenu innych powiatów, przy czym łączna liczba wyżej wymienionych dzieci przebywających w rodzinach zastępczych wg stanu na dzień 31.12.2022 r. wynosiła 63.

W okresie sprawozdawczym wygaśło 7 porozumień z powodu faktycznego opuszczenia przez dziecko pieczy zastępczej oraz usamodzielnienie się pełnoletnich wychowanków.

W celu uzyskania od powiatu finansującego pobyt dziecka w pieczy zastępczej zwrotu poniesionych wydatków na opiekę i wychowanie dziecka **sporządzono 521 not księgowych**.

Szczegółowe dane w zakresie liczby dzieci pochodzących z terenu innych powiatów umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Pruszkowskim wg stanu na dzień 31.12.2022 r. przedstawia Tabela 13.

3.5.2. Dzieci z terenu Powiatu Pruszkowskiego umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów na mocy tzw. „porozumień wydatkowych”

Na terenie innych powiatów w 2022 roku w rodzinnej pieczy zastępczej umieszczonych było łącznie 51 dzieci pochodzących z Powiatu Pruszkowskiego, przy czym łączna liczba ww. dzieci przebywających w rodzinach zastępczych wg stanu na dzień 31.12.2022 r. wynosiła 48.

W okresie sprawozdawczym wygaśły 3 porozumienia z powodu faktycznego opuszczenia przez dziecko pieczy zastępczej. Szczegółowe dane w zakresie liczby dzieci pochodzących z Powiatu Pruszkowskiego umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów wg stanu na dzień 31.12.2022 r. obrazuje Tabela 14.

Tabela 13. *Liczba dzieci pochodzących z terenu innych powiatów umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej (wg stanu na dzień 31.12.2022 r.)*

Powiat pochodzenia dziecka	Liczba dzieci
m. st. Warszawa	14
Powiat Grodziski	6
Gmina Miasto Włocławek	3

Powiat Bielski	1
Powiat Piaseczyński	2
Powiat Skierniewicki	1
Miasto Radom	2
Powiat Kutnowski	1
Powiat Bartoszycki	1
Powiat Płocki	1
Powiat Hrubieszowski	1
Powiat Suwalski	1
Powiat Legionowski	2
Powiat Radomszczański	1
Powiat Radomski	1
Powiat Grójecki	1
Powiat Siedlecki	1
Powiat Bieruńsko-Lędzki	1
Powiat Ławski	2
Powiat Bialski	1
Powiat Otwocki	1
Powiat Konecki	1
Powiat Policki	1
Powiat Sierpecki	1
Gmina Miasto Toruń	1
Powiat Żarski	1
Powiat Elcki	1
Powiat Szydłowiecki	2
Miasto Piotrków Trybunalski	1
Powiat Żyrardowski	3
Powiat Zgierski	3
Powiat Trzebnicki	1
Miasto Zamość	2
łącznie	63

źródło: opracowanie własne

Tabela 14. Liczba dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów (wg stanu na dzień 31.12.2022 r.)

Powiat pochodzenia dziecka	Liczba dzieci
m. st. Warszawa	6
Powiat Żyrardowski	2
Powiat Grodziski	5

Powiat Piaseczyński	5
Powiat Mławski	2
Gmina Miasta Koszalin	1
Powiat Warszawski Zachodni	2
Powiat Opoczyński	1
Powiat Tomaszowski	2
Powiat Pułtowski	2
Powiat Wołomiński	1
Gmina Miejska Kraków	1
Powiat Giżycki	1
Powiat Legionowski	3
Powiat Mrągowski	1
Miasto Mysłowice	1
Miasto Płock	1
Powiat Słupecki	1
Powiat Zielonogórski	1
Powiat Łęczycki	1
Powiat Gdański	1
Powiat Bielski	1
Powiat Lipnowski	1
Miasto Lublin	2
Powiat Miński	1
Powiat Ostrowski	2
Łącznie	48

źródło: opracowanie własne

3.5.3. Współpraca z gminami w zakresie współfinansowania pobytu dzieci w pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 191 ust. 9 i ust. 10 ustawy w przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki na opiekę i wychowanie dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej w wysokości:

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,

- 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Powyższy rozkład procentowy stosuje się również w odniesieniu do wysokości średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka umieszczonego w placówce opiekuńczo-wychowawczej w pieczy zastępczej.

W celu realizacji obowiązku informowania gminy o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej obowiązanej do ponoszenia wydatków na to dziecko, zgodnie z art. 191 ust. 13a ustawy, wystosowano do gmin 33 pisma informujące o umieszczeniu, opuszczeniu bądź zmianie formy pieczy zastępczej.

Ponadto sporządzono łącznie 440 not księgowych, obciążających gminy za pobyt dzieci w pieczy zastępczej.

Tabela 15. Liczba wystawionych not obciążeniowych do gmin i wysokość wpłat w 2022 roku

Gmina pochodzenia dziecka	Liczba not
Pruszków	93
Piastów	67
Brwinów	96
Michałowice	42
Nadarzyn	80
Raszyn	71
łącznie	440

źródło: opracowanie własne

3.6. Organizowanie wsparcia pełnoletnim wychowankom opuszczającym pieczę zastępczą, tzw. „osobom usamodzielnianym”

Wsparcie udzielane pełnoletnim wychowankom opuszczającym instytucjonalną i rodzinną pieczę zastępczą, zwanym „osobami usamodzielnianym” regulują zapisy ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Tabela 16 *Liczba wydanych decyzji w sprawach dotyczących pomocy udzielanej osobom usamodzielnianym opuszczającym pieczę zastępczą w 2022 roku na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.*

Przedmiot decyzji	Pomoc na kontynuowanie nauki	Pomoc na usamodzielnienie	Pomoc na zagospodarowanie
Przyznanie	12	10	11
Odmowa	-	-	-
Uchylenie/zakończenie	13	-	-
Zawieszenie	-	-	-
Zmiana wysokości świadczenia	30	-	-
Nienależnie pobrane	8	-	-
Inne/zmiana	-	1	-
Łącznie 85	63	11	11

źródło: opracowanie własne

Tabela 17 *Liczba wydanych decyzji w sprawach dotyczących pomocy udzielanej osobom usamodzielnianym opuszczającym pieczę zastępczą na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w latach 2019 - 2022*

Rok	Liczba decyzji
2020	58
2021	87
2022	85

źródło: opracowanie własne

3.6.1. Organizowanie wsparcia osobom opuszczającym placówki opiekuńczo-wychowawcze w oparciu o ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Wsparcie udzielane pełnoletnim wychowankom opuszczającym instytucjonalną pieczę zastępczą, zwanym „osobami usamodzielnianym” regulują zapisy ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Osobie opuszczającej, po osiągnięciu pełnoletności, rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną, zwanej dalej „osobą usamodzielnianą”, w przypadku gdy umieszczenie w pieczy zastępczej nastąpiło na podstawie orzeczenia sądu:

- 1) przyznaje się pomoc na:
 - a) kontynuowanie nauki,
 - b) usamodzielnienie,
 - c) zagospodarowanie;
- 2) udziela się pomocy w uzyskaniu:
 - a) odpowiednich warunków mieszkaniowych,
 - b) zatrudnienia;
- 3) zapewnia się pomoc prawną i psychologiczną.

Zgodnie z art. 146 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447, z późn. zm.) osobom usamodzielnianym pomoc na kontynuowanie nauki na czas nauki, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą 25. roku życia. Wysokość przysługującej pomocy, zgodnie z obwieszczeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 10 marca 2021r. w sprawie wysokości kwot świadczeń przysługujących rodzinie zastępczej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka oraz wysokości pomocy dla osoby usamodzielnianej (M. P. z 2021 r. poz. 282), wynosiła do dnia 31.05.2021 r. nie mniej niż 566 zł miesięcznie.

Stosownie do art. 153 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w związku z art. 86 ust 2 i 3 ustawy kwota pomocy na kontynuowanie nauki podlega waloryzacji wskaźnikiem cen towarów i usług konsumpcyjnych ogłaszanym przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, od dnia 1 czerwca roku kalendarzowego następującego po roku kalendarzowym, w którym wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych w okresie od roku kalendarzowego, w którym była przeprowadzona ostatnio waloryzacja, przekroczył 105%. Wysokość przysługującej pomocy jest ogłaszana w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej

Polskiej „Monitor Polski”, w drodze obwieszczenia, przez ministra właściwego do spraw rodziny, w terminie do końca marca roku kalendarzowego, w którym jest przeprowadzana waloryzacja.

W myśl obwieszczenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 28 lutego 2022 r. w sprawie wysokości kwot świadczeń przysługujących rodzinie zastępczej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka oraz wysokości pomocy dla osoby usamodzielnianej (M. P. z 2022 r. poz. 292) wysokość przyznanej pomocy na kontynuowanie nauki od dnia 01.06.2022 r. wynosi nie mniej niż 595 zł miesięcznie.

Na podstawie powyższego obwieszczenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej od dnia 01.06.2018 r. waloryzacji uległa również pomoc na usamodzielnienie oraz pomoc na zagospodarowanie, która jest przyznawana osobie usamodzielnianej, której miesięczny dochód nie przekracza kwoty 1200 zł, jednak w przypadku przekroczenia kryterium dochodowego ww. pomoc można przyznać, gdy jest to uzasadnione sytuacją dochodową, majątkową lub osobistą osoby usamodzielniającej się. Przyznanie pomocy na kontynuowanie nauki nie jest uzależnione od posiadanego dochodu.

Do dnia 31.05.2022 r. wysokość pomocy na usamodzielnienie wynosiła:

- w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą spokrewnioną - nie mniej niż 3 730 zł,
- w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą niezawodową, rodzinę zastępczą zawodową, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-wychowawczą:
 - nie mniej niż 7 458 zł — jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres powyżej 3 lat,
 - nie mniej niż 3 730 zł — jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres od 2 do 3 lat,
 - nie mniej niż 1 865 zł — jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres poniżej 2 lat, nie krócej jednak niż przez okres roku.

Od dnia 01.06.2022 r. wysokość pomocy na usamodzielnienie wynosi:

- w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą spokrewnioną - nie mniej niż 3 921 zł,
- w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą niezawodową, rodzinę zastępczą zawodową, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-wychowawczą:

- nie mniej niż 7 839 zł — jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres powyżej 3 lat,
- nie mniej niż 3 921 zł — jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres od 2 do 3 lat,
- nie mniej niż 1 961 zł — jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres poniżej 2 lat, nie krócej jednak niż przez okres roku.

Pomoc na zagospodarowanie jest wypłacana jednorazowo, nie później niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą 26 roku życia. Do dnia 31.05.2022 r. wysokości pomocy na zagospodarowanie wynosiła nie mniej niż 1 695 zł, a w przypadku osoby legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności w wysokości nie niższej niż 3 390 zł. Pomoc na zagospodarowanie może być przyznana w formie rzeczowej. Od dnia 01.06.2022 r. wysokości pomocy na zagospodarowanie wynosi nie mniej niż 1 782 zł, a w przypadku osoby legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności w wysokości nie niższej niż 3 563 zł. Pomoc na zagospodarowanie może być przyznana w formie rzeczowej.

Łączna liczba świadczeń wypłaconym osobom usamodzielnianym opuszczającym instytucjonalną pieczę zastępczą w 2022 roku wskazana jest w poniższej tabeli.

Tabela 18 *Liczba osób usamodzielnianych z placówek opiekuńczo-wychowawczych otrzymujących pomoc finansową w 2022 roku*

Pomoc pieniężna	Liczba świadczeń	Liczba osób pobierających pomoc	łączna wysokość wypłaconej pomocy
Pomoc na kontynuowanie nauki	42	5	37 123 zł
Pomoc na usamodzielnienie	2	2	15 297 zł
Pomoc na zagospodarowanie	2	2	5 085 zł
łącznie	46	9	57 505 zł

źródło: opracowanie własne

3.6.2. Organizowanie wsparcia wychowankom opuszczającym specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, młodzieżowy ośrodek socjoterapii, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, zakład poprawczy, schronisko dla nieletnich, dom pomocy społecznej w oparciu o ustawę o pomocy społecznej

Zgodnie z art. 88 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268, z późn. zm.) osoba pełnoletnia opuszczająca młodzieżowy ośrodek wychowawczy, zwana dalej „osobą usamodzielnianą”, zostaje objęta pomocą mającą na celu jej życiowe usamodzielnienie integrację ze środowiskiem przez pracę socjalną, a także pomocą pieniężną:

- pieniężną na usamodzielnienie,
- pieniężną na kontynuowanie nauki,
- w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym,
- w uzyskaniu zatrudnienia,
- na zagospodarowanie – w formie rzeczowej.

Ww. pomoc, o której mowa w ust. 1, przysługuje osobie usamodzielnianej, w przypadku gdy skierowanie na pobyt całodobowy do domu pomocy społecznej, specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego, specjalnego ośrodka wychowawczego albo młodzieżowego ośrodka socjoterapii zapewniającego całodobową opiekę nastąpiło na podstawie orzeczenia sądu. Pomoc pieniężna na usamodzielnienie i pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki przysługuje osobie, która przebywała w domu pomocy społecznej, schronisku dla nieletnich, zakładzie poprawczym, specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, specjalnym ośrodku wychowawczym, młodzieżowym ośrodku socjoterapii zapewniającym całodobową opiekę albo młodzieżowym ośrodku wychowawczym co najmniej rok na usamodzielnienie. W myśl art. 88 ust. 3 ustawy pomoc pieniężna na usamodzielnienie przysługuje osobie, która przebywała w młodzieżowym ośrodku wychowawczym co najmniej rok.

Zgodnie z art. 89 ust. 1 ustawy wysokość pomocy pieniężnej na usamodzielnienie ustala się od kwoty zwanej „podstawą”. Do dnia 31.12.2022 r. kwota podstawy, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2021 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1296) wynosiła 1 837 zł. Pomoc na kontynuowanie nauki ustala się w kwocie 30% podstawy. Wysokość pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz wartość pomocy na zagospodarowanie określa rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 sierpnia 2012 r. w sprawie udzielenia pomocy na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz na zagospodarowanie (Dz. U. z 2012 r. poz. 954). W zależności od długości okresu pobytu w ww. ośrodkach wysokość pomocy na

usamodzielnienie wynosi odpowiednio od 100% do 300% podstawy. Wartość pomocy na zagospodarowanie stanowi kwotę nie wyższą 300% podstawy.

Stosownie do art. 89 ust. 5 ustawy pomoc pieniężna na usamodzielnienie przysługuje osobie usamodzielnianej, której dochód nie przekracza 200% kwoty kryterium dochodowego na osobę samotnie gospodarującą lub na osobę w rodzinie, określonego w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2021 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1296). Sytuacja dochodowa osoby usamodzielnianej ustala na była na podstawie przeprowadzonych wywiadów środowiskowych.

Tabela 19. Liczba osób usamodzielnianych otrzymujących pomoc finansową w oparciu o ustawę o pomocy społecznej w 2022 roku

Pomoc pieniężna	Liczba świadczeń	Liczba osób pobierających pomoc	Łączna wysokość wypłaconej pomocy
Pomoc na kontynuowanie nauki	0	0	0 zł
Pomoc na usamodzielnienie	0	0	0 zł
Pomoc na zagospodarowanie	0	0	0 zł
		łącznie	0 zł

źródło: opracowanie własne

3.7. Praca socjalna na rzecz wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych i osób usamodzielnianych

Osoby usamodzielniane, które opuściły placówki opiekuńczo-wychowawcze oraz specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, zakłady poprawcze objęte były wsparciem pracownika socjalnego Działu świadczeń i instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej osobom usamodzielnianym tuż przed i po opuszczeniu instytucjonalnej pieczy zastępczej wymagającym wsparcia udzielono m.in. następujących form pomocy:

- pomoc w wypełnieniu wniosków o przyznanie pomocy na usamodzielnienie, zagospodarowanie, kontynuowanie nauki oraz przyjęcie wniosków i przygotowanie dokumentów do sporządzenia decyzji administracyjnych w powyższych sprawach;
- wydanie na wniosek osoby usamodzielnianej pochodzącej z terenu powiatu pruszkowskiego pisemnej informacji o uzyskanej dotychczas i otrzymywanej aktualnie pomocy na podstawie zapisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- wydanie na wniosek wychowanka, który opuścił placówkę na terenie powiatu pruszkowskiego, pisemnej informacji potwierdzającej ten fakt;
- weryfikacja sytuacji szkolnej osób usamodzielnianych pobierających pomoc na kontynuowanie nauki;
- monitorowanie sytuacji mieszkaniowej wychowanków, którzy otrzymali z Urzędu Miasta skierowania do przydziału mieszkania i podpisali umowę najmu z Towarzystwem Budownictwa Społecznego w Pruszkowie w 2021 r. a także weryfikacja ewentualnego zadłużenia u wychowanków, którzy uzyskali mieszkanie socjalne w latach ubiegłych;
- pomoc w sporządzeniu wniosku o przyznanie mieszkania socjalnego z zasobów lokalowych gminy oraz sporządzenie opinii o sytuacji mieszkaniowej w celu załączenia opisu sytuacji życiowej wychowanka do niniejszego wniosku w urzędzie miejskim. Sporządzono na wniosek opinie o sytuacji mieszkaniowej.
- pomoc w uzyskaniu dostępu do świadczeń zdrowotnych oraz motywowanie do dbania o stan zdrowia poprzez profilaktykę i korzystanie w razie konieczności z pomocy lekarskiej,
- motywowanie do podjęcia działań w kierunku zmiany sytuacji życiowej między innymi poprzez prowadzenie rozmów motywacyjnych i udzielanie informacji o możliwości podjęcia konkretnych działań, w tym: nawiązania współpracy z ośrodkiem pomocy społecznej w miejscu zamieszkania, wizyta u psychologa i w razie konieczności podjęcie terapii indywidualnej, podjęcie nauki i praktyk, poszukiwanie zatrudnienia. Uświadamianie odnośnie konsekwencji pewnych działań bądź ich braku zwłaszcza w kwestii pełnienia funkcji opiekuńczych nad małoletnim dzieckiem;
- motywowanie do skorzystania z poradnictwa psychologicznego w ramach działania Powiatowego Centrum pomocy Rodzinie w Pruszkowie oraz nieodpłatnej pomocy prawnej; pełnienie funkcji opiekuna procesu usamodzielnienia dla pełnoletnich wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej w procesie usamodzielnienia

- weryfikacja terminów zatwierdzania dokumentów dot. procesu usamodzielnienia w tym wskazań opiekuna procesu usamodzielnienia, indywidualnego programu usamodzielnienia oraz zmian do indywidualnego programu usamodzielnienia oraz jego modyfikacji, wychowanków pochodzących z terenu powiatu pruszkowskiego a przebywających w instytucjonalnej lub rodzinnej formie pieczy zastępczej poza terenem powiatu pruszkowskiego;
- pomoc w sporządzeniu indywidualnego programu usamodzielnienia dla wychowanków przebywających w placówce opiekuńczo-wychowawczej na terenie powiatu pruszkowskiego oraz pomoc w sporządzeniu ww. dokumentu dla wychowanków przebywających w pieczy poza terenem powiatu pruszkowskiego (w instytucjonalnej oraz rodzinnej formie pieczy zastępczej);

W realizacji zadań podejmowano ścisłą współpracę ze szkołami, w tym szkołami dla dorosłych, Powiatowym Urzędem Pracy, powiatowymi centrami pomocy rodzinie, placówkami opiekuńczo-wychowawczymi, mieszkaniami chronionymi, ośrodkami pomocy społecznej, Domami dla Samotnych Matek, Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej, policją, Opiekunami Procesu Usamodzielnienia. Monitorowano sytuację pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej, którzy w 2021 roku opuścili pieczę zastępczą a także tych w procesie usamodzielnienia, w celu odpowiedniego wsparcia w przypadku takiej konieczności.

3.8. Dokumentacja związana z procesem usamodzielnienia

Stosownie do zapisów art. 145 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821) warunkiem przyznania pomocy na kontynuowanie nauki i na usamodzielnienie jest złożenie wniosku oraz posiadanie zatwierdzonego indywidualnego programu usamodzielnienia, określającego w szczególności:

- 1) Zakres współdziałania osoby usamodzielnianej z opiekunem usamodzielnienia;
- 2) Sposób uzyskania przez osobę usamodzielnianą wykształcenia lub kwalifikacji zawodowych, pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych oraz w podjęciu przez osobę usamodzielnianą zatrudnienia.

Osoba usamodzielniana co najmniej rok przed osiągnięciem przez nią pełnoletności wskazuje osobę, która podejmuje się pełnienia funkcji opiekuna usamodzielnienia oraz przedstawia pisemną zgodę tej osoby.

Opiekunem usamodzielnienia może być osoba tworząca rodzinę zastępczą, prowadząca rodzinny dom dziecka, koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, pracownik socjalny powiatowego centrum pomocy rodzinie, osoba będąca w placówce opiekuńczo-wychowawczej albo regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej wychowawcą lub psychologiem, lub inna osoba wskazana przez osobę usamodzielnianą i zaakceptowana przez kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu właściwego do ponoszenia wydatków na finansowanie pomocy na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie.

Kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu właściwego do ponoszenia wydatków na finansowanie pomocy na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie informuje powiat właściwy ze względu na planowane miejsce osiedlenia się osoby usamodzielnianej o zamiarze osiedlenia się tej osoby w miejscowości wskazanej w indywidualnym programie usamodzielnienia oraz przesyła mu kopię tego programu i informacje o opiece usamodzielnienia.

Indywidualny program usamodzielnienia jest opracowywany przez osobę usamodzielnianą wspólnie z opiekunem usamodzielnienia co najmniej na miesiąc przed osiągnięciem przez osobę usamodzielnianą pełnoletności, a następnie jest zatwierdzany przez kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu właściwego do ponoszenia wydatków na finansowanie pomocy na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie.

Pracownik socjalny Zespołu ds. realizacji świadczeń i instytucjonalnej pieczy zastępczej wraz z wychowankami instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz przedstawicielem placówki opiekuńczo-wychowawczej tj. opiekunem procesu usamodzielnienia na miesiąc lub wcześniej przed ukończeniem 18 roku życia wychowanek sporządza Indywidualny Program Usamodzielnienia. Podczas konstruowania zapisów w Indywidualnym Programie Usamodzielnienia były każdorazowo omawiane szczegółowo plany wychowanek co do jego przyszłości. Wychowankowie są motywowani do podejmowania działań w kierunku usamodzielnienia się: ukończenia szkoły i uzyskania zawodu oraz innych kwalifikacji podnoszących możliwości uzyskania w przyszłości satysfakcjonującej pracy.

W Indywidualnym Programie Usamodzielnienia jest ustalany termin opuszczenia placówki dogodny do ukończenia szkoły i zwiększenia szansy na lepszy start młodej osoby w dorosłe życie. Uwzględnione są wysokości świadczeń o jakie może się ubiegać osoba usamodzielniająca się oraz wskazywany termin złożenia stosownych wniosków. Przy okazji sporządzania Indywidualnego Programu Usamodzielnienia zwracana jest uwaga na mocne strony osoby usamodzielnianej oraz jej możliwości i zdolności. Ponadto budowane jest poczucie zaufania między pracownikiem socjalnym PCPR a wychowankiem placówki opiekuńczo-wychowawczej, w celu nawiązania dobrej współpracy na dalszym etapie procesu usamodzielnienia.

Zmiany w indywidualnym programie usamodzielnienia może dokonać osoba usamodzielniana wspólnie z opiekunem usamodzielnienia w przypadku zmiany sytuacji życiowej tej osoby. Zmiany programu wymagają zatwierdzenia przez kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu właściwego do ponoszenia wydatków na finansowanie pomocy na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie.

Po zakończeniu realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia osoba usamodzielniana wraz z opiekunem usamodzielnienia i kierownikiem powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu właściwego do ponoszenia wydatków na finansowanie pomocy na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie dokonują oceny końcowej procesu usamodzielnienia.

3.9. Opłata ponoszona przez rodziców za pobyt dzieci w pieczy zastępczej

Zgodnie z woj. 193 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej, za pobyt dziecka w pieczy zastępczej rodzice ponoszą solidarnie miesięczną opłatę w wysokości przyznanych świadczeń oraz dodatków na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej spokrewnionej, rodzinie zastępczej zawodowej, rodzinie zastępczej niezawodowej lub rodzinnym domu dziecka. Powyższą opłatę rodzice ponoszą od dnia umieszczenia dziecka w pieczy. Przepis ww. stosuje się również do rodziców pozbawionych władzy rodzicielskiej lub którym władza rodzicielska została zawieszona lub ograniczona. Decyzję administracyjną o wysokości ponoszonej przez rodziców

opłaty wydaje starosta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem w pieczy zastępczej.

Stosownie do woj. 194 ust. 3 ustawy starosta może umorzyć w całości lub w części, łącznie z odsetkami, odroczyć termin płatności, rozłożyć na raty lub odstąpić od ustalenia odpłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej na wniosek osoby zobowiązanej lub z urzędu, uwzględniając warunki określone w uchwale rady powiatu.

Zgodnie z § 4 uchwały Nr XLVI.371.2022 Rady Powiatu Pruszkowskiego z dnia 28.06.2022 r. (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2022 r., poz. 7739) odstąpienie od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej następuje w przypadku, gdy dochód osoby lub na osobę w rodzinie, osób zobowiązanych do ponoszenia opłat nie przekracza 400% kwoty kryterium dochodowego określonego zgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej.

Tabela 20. *Decyzje administracyjne w sprawach opłaty ponoszonej przez rodziców za pobyt dzieci w pieczy zastępczej w roku 2022*

Decyzje	Liczba łączna
odstąpienie od ustalenia opłaty	255
- na wniosek	107
- z urzędu	148
ustalenie opłaty	0
umorzenie należności	12
umorzenie postępowania	2
wygaszenie decyzji	39
zmiana decyzji	3
uchylenie decyzji	3

źródło: opracowanie własne

W postępowaniu dotyczącym udzielania ulg określonych w Uchwale Rady Powiatu należy kierować się zasadą wspierania osób i rodzin w przewyżczeniu okoliczności, które spowodowały

umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej oraz zasadą uwzględniania sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej osób zobowiązanych. W celu ustalenia sytuacji życiowej osób zobowiązanych korzystano ze współpracy jednostek realizujących zadania pomocy społecznej na terenie Powiatu oraz kraju, głównie ośrodków pomocy społecznej, oraz pomocy innych instytucji i organów administracji publicznej, takich jak sądy, straż graniczna, ZUS czy urzędy skarbowe.

Tabela 21. *Postępowanie w sprawach opłaty ponoszonej przez rodziców za pobyt dzieci w pieczy zastępczej w roku 2022*

Wystosowane pisma	Liczba łączna
Zawiadomienia o wszczęciu postępowania	157
Wezwanie do uzupełnienia dokumentacji i stawiennictwa	15
Zawiadomienia na podstawie KPA (w tym: przedłużenie terminu i inne)	19
Pisma (OPS, PCPR, sądy, US, ZUS, NFZ, Straż Graniczna, komornik itd.)	63
Pisma informujące o zaległości (do stron oraz za pośrednictwem OPS)	6
Wnioski o udostępnienie danych	264

źródło: Opracowanie własne.

3.10. Wytaczanie powództw o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej

Stosownie do art. 38 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447, z późn. zm.) kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu obowiązany do finansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej, po zasięgnięciu opinii asystenta rodziny, a w przypadku gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny – po zasięgnięciu opinii podmiotu organizującego pracę z rodziną, może dochodzić na rzecz dziecka przebywającego w pieczy zastępczej świadczeń alimentacyjnych. Kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu obowiązany do finansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej jest obowiązany dochodzić świadczeń alimentacyjnych, w przypadku gdy od umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej upłynął rok. W przypadkach, o których mowa powyżej, w postępowaniu przed sądem do kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie stosuje się odpowiednio przepisy o udziale prokuratora w postępowaniu cywilnym.

Jednym z wymogów formalnych pozwu, zgodnie z art. 187 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. 2021 poz. 1805, z późn. zm.), jest zawarcie w piśmie procesowym informacji, czy strony podjęły próbę mediacji lub innego pozasądowego sposobu rozwiązania sporu. W związku z powyższym wysłano pisma do rodziców biologicznych, które stanowiły próbę pozasądowego rozwiązania sprawy alimentów. Z uwagi na konieczność ustalenia miejsca zamieszkania rodziców biologicznych dzieci przebywających w pieczy zastępczej oraz ich sytuacji finansowej, zdrowotnej i życiowej wystosowano do urzędów stanu cywilnego, urzędów miast i gmin, ośrodków pomocy społecznej, Ministerstwa Sprawiedliwości wnioski o udostępnienie danych osobowych.

W okresie od dnia 01.01.2022 r. do dnia 31.12.2022 r. wystąpiono z 29 pozwami i pismami procesowym w sprawie o alimenty na rzecz dzieci przebywających w pieczy zastępczej do sądów w całej Polsce. Zapadło 11 orzeczeń sądów zasądzających alimenty od 11 rodziców na rzecz 11 dzieci.

3.11. Realizacja dodatku wychowawczego na rzecz dzieci umieszczonych w rodzinach oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych - program 500+

Do dnia 31.05.2022 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pruszkowie kontynuowało realizację rządowego programu „Rodzina 500+”, w ramach którego dzieciom do 18 r. ż. umieszczonym w pieczy zastępczej przyznano dodatkowe wsparcie w postaci dodatku do świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka, zwanego „dodatkiem wychowawczym” w wysokości 500 zł miesięcznie.

W dniu 01.01.2022 r. weszła w życie ustawa z dnia 17 września 2021 r. o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2021 poz. 1981), która zmienia zasady przyznawania i wypłacania dodatków, o których mowa w art. 80 ust.1a, art. 113a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest instytucją właściwą do rozpatrywania wniosków o przyznanie ww. dodatków. Wnioski o ustalenie prawa do tych

świadczeń, które zostały złożone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, były rozpatrywane na podstawie przepisów dotychczasowych.

Stosownie do art. 18 ust 1 ww. nowelizacji ustawy decyzje, na mocy których zostało przyznane prawo do dodatków, o których mowa w art. 80 ust. 1a, art. 113a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, na podstawie przepisów w brzmieniu dotychczasowym, straciły moc z dniem 1 czerwca 2022 r.

W myśl art. 17 ust. 3 ww. nowelizacji ustawy w przypadku wniosków złożonych do dnia 31.12.2021 r., począwszy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, wojewoda zachowywał właściwość dla rozstrzygnięć w sprawie świadczenia wychowawczego, a wypłata przyznanego przez wojewodę świadczenia wychowawczego była realizowana przez organy właściwe do wypłaty w rozumieniu przepisów dotychczasowych.

W okresie do dnia 01.01.2022 r. do dnia 31.05.2022 r. wydano 127 decyzji administracyjnych w sprawie przysługiwania dodatku wychowawczego rodzinom zastępczym oraz 4 decyzji administracyjnych w sprawie przysługiwania dodatku w wysokości świadczenia wychowawczego określonego w przepisach o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r. poz. 2407) Dyrektorowi Placówki Opiekuńczo - Wychowawczej.

Tabela 22 Liczba wydanych decyzji w sprawach dotyczących dodatku wychowawczego w latach 2020 - 2022

Rok	Liczba decyzji
2020	248
2021	265
2022	131

źródło: opracowanie własne

Wnioski o przyznanie dodatku wychowawczego były rozpatrywane na podstawie obowiązujących do dnia 31.05.2022 r. art. 80 ust. 1a oraz art. 87 ust. 1, 1a, 1b ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447, z późn. zm.). Na podstawie art. 80 ust. 1a ustawy rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka do świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka, na każde umieszczone dziecko w wieku do ukończenia 18. roku życia przysługiwał dodatek w wysokości świadczenia

wychowawczego określonego w przepisach o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, zwany dalej „dodatkiem wychowawczym”.

W myśl art. 87 ust. 1, 1a i 1b, 113a ustawy dodatek wychowawczy należało przyznać od dnia faktycznego umieszczenia dziecka odpowiednio w rodzinie zastępczej rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, do dnia faktycznego opuszczenia przez dziecko rodziny zastępczej, rodzinnego domu dziecka, placówki opiekuńczo wychowawczej, nie wcześniej jednak niż od miesiąca złożenia wniosku. Prawo do dodatku wychowawczego ustalano z urzędu na podstawie przepisów przejściowych do dnia 31.05.2022 r.

Tabela 23 Liczba wypłaconych dodatków wychowawczych oraz wysokość wydatków w okresie od dnia 01.01.2022 r. do dnia 31.05.2022 r.

Forma rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba wypłaconych dodatków wychowawczych	Kwota wydatków
Rodzina zastępcza spokrewniona	441	219 379,03 zł
Rodzina zastępcza niezawodowa	306	150 589,29 zł
Rodzina zastępcza zawodowa	145	72 500 zł
Rodzinny dom dziecka	0	0,00 zł
Razem	892	442 468,32 zł

źródło: opracowanie własne

Tabela 24 Liczba wypłaconych dodatków w wysokości świadczenia wychowawczego określonego w przepisach o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz wysokość wydatków w okresie od dnia 01.01.2022 r. do dnia 31.05.2022 r.

Instytucjonalna piecza zastępcza	Liczba wypłaconych dodatków wychowawczych	Kwota wydatków
Placówka opiekuńczo - wychowawcza	60	29 564,52 zł
Łącznie	60	29 564,52 zł

źródło: opracowanie własne

Liczba dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej uprawnionych do otrzymywania dodatków – na podstawie wydanej decyzji administracyjnej w 2022 r. ulegała zmianom.

Tabela 25 Liczba uprawnionych dzieci (rodzinna piecza zastępcza) w poszczególnych miesiącach 2022 roku

Miesiąc 2022 roku	Liczba dzieci
Styczeń	127
Luty	126
Marzec	123
Kwiecień	122
Maj	120

źródło: opracowanie własne

Również liczba dzieci przebywających w placówce opiekuńczo – wychowawczej na terenie Powiatu Pruszkowskiego uprawnionych do otrzymywania dodatków – na podstawie wydanej decyzji administracyjnej – ulegała w 2022 r. zmianom.

Tabela 26 Liczba uprawnionych dzieci (placówka opiekuńczo - wychowawcza) w poszczególnych miesiącach 2022 roku

Miesiąc 2022 roku	Liczba dzieci
Styczeń	12
Luty	12
Marzec	12
Kwiecień	12
Maj	12

źródło: opracowanie własne

Wysokość otrzymanej i wydatkowanej dotacji na realizację dodatków wychowawczych w okresie od dnia 01.01.2022 r. do dnia 31.05.2022 r. obrazują poniższe tabele (tabela 20 i 21).

Tabela 27 Wysokość otrzymanej i wydatkowanej dotacji (rodzinna piecza zastępcza) w okresie od dnia 01.01.2022 r. do dnia 31.12.2022 r.

Program 500 +	
Otrzymana dotacja z budżetu państwa	446 860,22 zł
Wydatkowana dotacja łącznie	446 860,22 zł
Wydatkowana dotacja na dodatki wychowawcze	442 468,32 zł
Liczba wypłaconych dodatków	892

źródło: opracowanie własne

Tabela 28 Wysokość otrzymanej i wydatkowanej dotacji (placówka opiekuńczo - wychowawcza) w okresie od dnia 01.01.2022 r. do dnia 31.12.2022 r.

Program 500 +	
Otrzymana dotacja z budżetu państwa	29 804,52 zł
Wydatkowana dotacja łącznie	29 804,52 zł
Wydatkowana dotacja na dodatki wychowawcze	29 564,52 zł
Liczba wypłaconych dodatków	60

źródło: opracowanie własne

Dział Świadczeń i Instytucjonalnej Pieczy Zastępczej do dnia 31.05.2022 roku odpowiedzialny był za obsługę merytoryczną programu, sporządzanie projektów decyzji, prowadzenie rejestru wniosków oraz wydanych decyzji, sporządzanie comiesięcznego zapotrzebowania na wypłatę dodatku, sporządzanie sprawozdań w CAS (oraz innych sprawozdań z zakresu realizacji dodatku wychowawczego), a także analiz w zakresie przewidywanego wykonania wypłat dodatków.

4. Dział Pomocy Społecznej i Rehabilitacji Osób z Niepełnosprawnością

Dział Pomocy Społecznej i Rehabilitacji Osób z Niepełnosprawnością tworzy pięciu pracowników, w tym:

- specjalista pracy socjalnej,
- starszy specjalista pracy socjalnej,
- specjalista pracy socjalnej,
- starszy specjalista pracy socjalnej,
- kierownik.

Dział Pomocy Społecznej i Rehabilitacji Osób z Niepełnosprawnością w ramach działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pruszkowie realizował w 2022 roku następujące zadania:

4.1. Prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym

Zgodnie z *Ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej* (Dz. U. 2021 r., poz. 2268 z późn. zm.), do zadań własnych powiatu należy prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób.

W 2022 roku w ramach realizacji powyższego zadania na terenie Powiatu Pruszkowskiego funkcjonowały 3 domy pomocy społecznej:

1. Dom Pomocy Społecznej w Czubinie dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie – placówka działająca jako jednostka organizacyjna Powiatu Pruszkowskiego;
2. Dom Pomocy Społecznej w Pruszkowie dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie - placówka prowadzona jest przez Zgromadzenie Sióstr Benedyktyn Samarytanek Krzyża Chrystusowego, jako zadanie zlecone z zakresu pomocy społecznej;
3. Dom Pomocy Społecznej w Brwinowie dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie - placówka prowadzona jest przez Katolickie Stowarzyszenie Niepełnosprawnych Archidiecezji Warszawskiej, jako zadanie zlecone z zakresu pomocy społecznej.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2022 roku w domach pomocy społecznej na terenie Powiatu Pruszkowskiego przebywało 240 osoby, w tym:

- w Domu Pomocy Społecznej w Czubinie – 95 osób (na 104 miejsca),
- w Domu Pomocy Społecznej w Pruszkowie – 92 osoby (na 93 miejsca),
- w Domu Pomocy Społecznej w Brwinowie – 53 osoby (na 55 miejsc).

Tab. 29: Ilość wolnych miejsc w domach pomocy społecznej w latach 2020, 2021 i 2022

Dom Pomocy Społecznej	Stan mieszkańców na koniec roku:	Ilość wolnych miejsc na koniec roku:
-----------------------	-------------------------------------	---

	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Dom Pomocy Społecznej w Czubinie	102	98	95	2	6	9
Dom Pomocy Społecznej w Pruszkowie	91	92	92	2	1	1
Dom Pomocy Społecznej w Brwinowie	52	53	53	3	2	2
łącznie	245	243	240	7	9	12

Źródło: Opracowanie własne

Na bieżące funkcjonowanie ww. domów Powiat Pruszkowski otrzymał w 2022 roku dotację celową z budżetu państwa w łącznej wysokości 4 480 000,00 zł , którą przekazał:

- dla Domu Pomocy Społecznej w Czubinie – 2 095 185,00 zł;
- dla Domu Pomocy Społecznej w Pruszkowie – 2 306 208,00 zł;
- dla Domu Pomocy Społecznej w Brwinowie – 78 607,00 zł.

Tab. 30: Wysokość dotacji przekazanej na bieżące funkcjonowanie DPS w latach 2020-2022

Dom Pomocy Społecznej	Wysokość dotacji przekazanej na bieżące funkcjonowanie placówki:		
	2020	2021	2022
Dom Pomocy Społecznej w Czubinie	2 167 850,00 zł	2 237 300,00 zł	2 095 185,00 zł
Dom Pomocy Społecznej w Pruszkowie	2 460 350,00 zł	2 279 700,00 zł	2 306 208,00 zł
Dom Pomocy Społecznej w Brwinowie	177 000,00 zł	84 400,00 zł	78 607,00 zł
łącznie	4 805 200,00 zł	4 601 400,00 zł	4 480 000,00 zł

Źródło: Opracowanie własne

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w 2022 roku w ramach działań merytorycznych w zakresie funkcjonowania w naszym powiecie domów pomocy społecznej wydało :

- 171 decyzji o odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej,
- 7 decyzji o umieszczeniu w domach pomocy społecznej,
- 11 decyzji wygaszających decyzje dotyczących mieszkańców domów pomocy społecznej.

4.2. Prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi

W ramach realizacji przez Powiat Pruszkowski zadania z zakresu administracji rządowej dotyczącego prowadzenia i rozwoju infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi na terenie powiatu pruszkowskiego w roku 2022 działały dwa Środowiskowe Domy Samopomocy prowadzone przez:

- Stowarzyszenie „Liczą się ludzie” – Środowiskowy Dom Samopomocy w Czubinie,
- Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Pruszkowie - Środowiskowy Dom Samopomocy „Na Górcie” w Pruszkowie.

Ośrodek wsparcia w Czubinie jest placówką typu „A” i „B” – świadczy usługi zarówno osobom z zaburzeniami psychicznymi jak i osobami z niepełnosprawnością intelektualną. Dom ten dysponuje 30 miejscami.

Placówka w Pruszkowie jest domem typu „B” – świadczy usługi wsparcia dla osób z niepełnosprawnością intelektualną. Placówka dysponuje 30 miejscami.

W 2022 r. ze wsparcia placówek skorzystało łącznie 67 uczestników.

Funkcjonowanie Środowiskowych Domów Samopomocy finansowane jest ze środków budżetu państwa.

W 2022 roku Powiat Pruszkowski otrzymał dotację celową w łącznej wysokości 1 517 998,24 zł z przeznaczeniem na bieżącą działalność ośrodków wsparcia oraz realizację rządowego programu „Za życiem”, w tym:

- Środowiskowego Domu Samopomocy w Czubinie – 714 584,76 zł,
- Środowiskowego Domu Samopomocy w Pruszkowie – 803 413,48 zł.

Warunki programu „Za życiem” spełnia 14 uczestników placówek. Zgodnie z zapisami programu, środki te wykorzystane były na prowadzenie dodatkowych zajęciach terapeutyczno-opiekuńczych oraz specjalistyczne szkolenia dla kadry.

4.3. Pomoc w integracji osób, które uzyskały status uchodźców lub ochronę uzupełniającą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pruszkowie, realizując zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej obejmujące pomoc cudzoziemcom udzielało w 2022 roku pomocy

finansowej i pomocy w formie pracy socjalnej osobom, które uzyskały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą.

W okresie od stycznia do grudnia 2022 roku z pomocy w zakresie świadczeń pieniężnych na utrzymanie, pracy socjalnej i szeroko rozumianego wsparcia w procesie integracji korzystało na podstawie wydanych decyzji administracyjnych pomoc otrzymały 63 osoby ze statusem uchodźcy lub ochroną uzupełniającą.

W 2022 roku w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Pruszkowie realizowano 32 Indywidualne Programy Integracyjne.

Indywidualny Program Integracji, to instrument pomocy społecznej stanowiący formę realizacji pomocy, mającej na celu wspieranie procesu integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Polsce status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą. Jest to zatwierdzana przez wojewodę, a zawierana przez ubiegającego się o przyznanie pomocy cudzoziemca z powiatowym centrum pomocy rodzinie umowa dwustronna, która określa wysokość, zakres i formy pomocy dla danego podmiotu oraz wzajemne zobowiązania stron.

Pomoc finansowa z otrzymanej na ten cel dotacji celowej z budżetu państwa wyniosła łącznie 405 720,00 zł.

4.4. Wypłata świadczenia pieniężnego posiadaczom Karty Polaka osiedlającym się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 7 września 2007 r. o Karcie Polaka (Dz. U. z 2023 poz. 192) osobie posiadającej Kartę Polaka może być przyznane świadczenie pieniężne przeznaczone na częściowe pokrycie kosztów zagospodarowania i bieżącego utrzymania w Rzeczypospolitej Polskiej. Świadczenie przyznawane jest w drodze decyzji i wypłacane przez starostę wskazanego przez wojewodę w okresach miesięcznych.

Świadczenia pieniężne ustalane są w kwocie stanowiącej:

- w okresie pierwszych 3 miesięcy – równowartość 50% minimalnego wynagrodzenia za pracę, obowiązującego w roku złożenia wniosku – na wnioskodawcę i jego małżonka oraz równowartość 50% tej kwoty na każde małoletnie dziecko pozostające pod władzą rodzicielską wnioskodawcy lub jego małżonka;
- w okresie od 4 do 9 miesiąca – odpowiednio 60% ww. kwot.

- W 2022 roku wypłacono świadczenia pieniężne posiadaczom Karty Polaka osiedlającym się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i członkom ich rodzin w łącznej wysokości 380 602,50 zł.

4.5. Wypłata świadczenia pieniężnego na pokrycie wydatków związanych z udzieleniem repatriantowi pomocy na pokrycie kosztów przejazdu oraz zagospodarowanie i bieżące utrzymanie

Na podstawie ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (Dz. U. z 2022 poz. 1105) pełnomocnik udziela repatriantowi, w drodze decyzji, jednorazowo, pomocy ze środków budżetu państwa na:

- pokrycie kosztów przejazdu lub przelotu oraz przewozu mienia do Rzeczypospolitej Polskiej w wysokości dwukrotności ceny biletu kolejowego drugiej klasy od najbliższego miejsca zamieszkania repatrianta za granicą stacji kolejowej do miejsca osiedlenia się w Rzeczypospolitej Polskiej;
- zagospodarowanie i bieżące utrzymanie, w wysokości dwukrotnego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski", w kwartale poprzedzającym dzień przyznania pomocy;
- pokrycie kosztów związanych z podjęciem w Rzeczypospolitej Polskiej nauki przez osobę małoletnią, podlegającą obowiązkowi szkolnemu w rozumieniu art. 35 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe w wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia na każde dziecko.

Starosta właściwy ze względu na miejsce osiedlenia się repatrianta udziela repatriantowi, który poniósł koszty związane z remontem, adaptacją lub wyposażeniem lokalu mieszkalnego w miejscu osiedlenia się w Rzeczypospolitej Polskiej, na jego wniosek, w drodze decyzji, pomocy finansowej ze środków budżetu państwa na częściowe pokrycie poniesionych, udokumentowanych przez repatrianta kosztów, w wysokości do 6 853,31 zł (kwota w 2022 r.) na repatrianta i każdego członka najbliższej rodziny repatrianta, prowadzącego wspólnie z nim gospodarstwo domowe. W 2022 roku wypłacono pomoc finansową ze środków budżetu państwa na częściowe pokrycie poniesionych, udokumentowanych przez repatrianta kosztów związane

z remontem, adaptacją lub wyposażeniem lokalu mieszkalnego w miejscu osiedlenia się w Rzeczypospolitej Polskiej w łącznej wysokości 6 577,07 zł (1 świadczenie).

4.6. Obsługa administracyjna i merytoryczna Powiatowej Społecznej Rady do spraw Osób Niepełnosprawnych

Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych jest organem opiniodawczo – doradczym, której głównymi zadaniami jest inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do integracji zawodowej i społecznej oraz realizacji praw osób niepełnosprawnych, opiniowanie projektów powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych oraz ocena realizacji programów i opiniowanie projektów uchwał i programów przyjmowanych przez radę powiatu pod kątem ich skutków dla osób niepełnosprawnych.

Powiatowe rady składają się z 5 osób, powoływanych spośród przedstawicieli działających na terenie danego powiatu organizacji pozarządowych, fundacji oraz przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego (powiatów i gmin). Członków powiatowych rad powołuje i odwołuje starosta.

Aktualny skład osobowy Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych będzie sprawować kadencję w okresie 4 letnim, tj.: od dnia 18 listopada 2019 roku do dnia 17 listopada 2023 roku.

W 2022 roku Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych, zaopiniowała łącznie 8 uchwał.

4.7. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych

Zadania z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych realizowane są przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pruszkowie na podstawie:

- *Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 100),*
- *Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 937 z późn. zm),*

- *Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 listopada 2007 r. w sprawie turnusów rehabilitacyjnych (Dz. U. z 2007 r., Nr 230, poz. 1694 z późn. zm.),*
- *Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 29 maja 2017 r. w sprawie wykazu wyrobów medycznych wydawanych na zlecenie (Dz. U. z 2022 r. poz. 2319),*
- *Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2004 r. w sprawie warsztatów terapii zajęciowej (Dz.U. z 2021 r., poz. 2284).*

Zadania z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych finansowane są ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, przekazywanych Powiatowi Pruszkowskiemu zgodnie z *Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 maja 2003 roku w sprawie algorytmu przekazywania środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych samorządom wojewódzkim i powiatowym* (Dz. U. z 2022 r., poz. 2128).

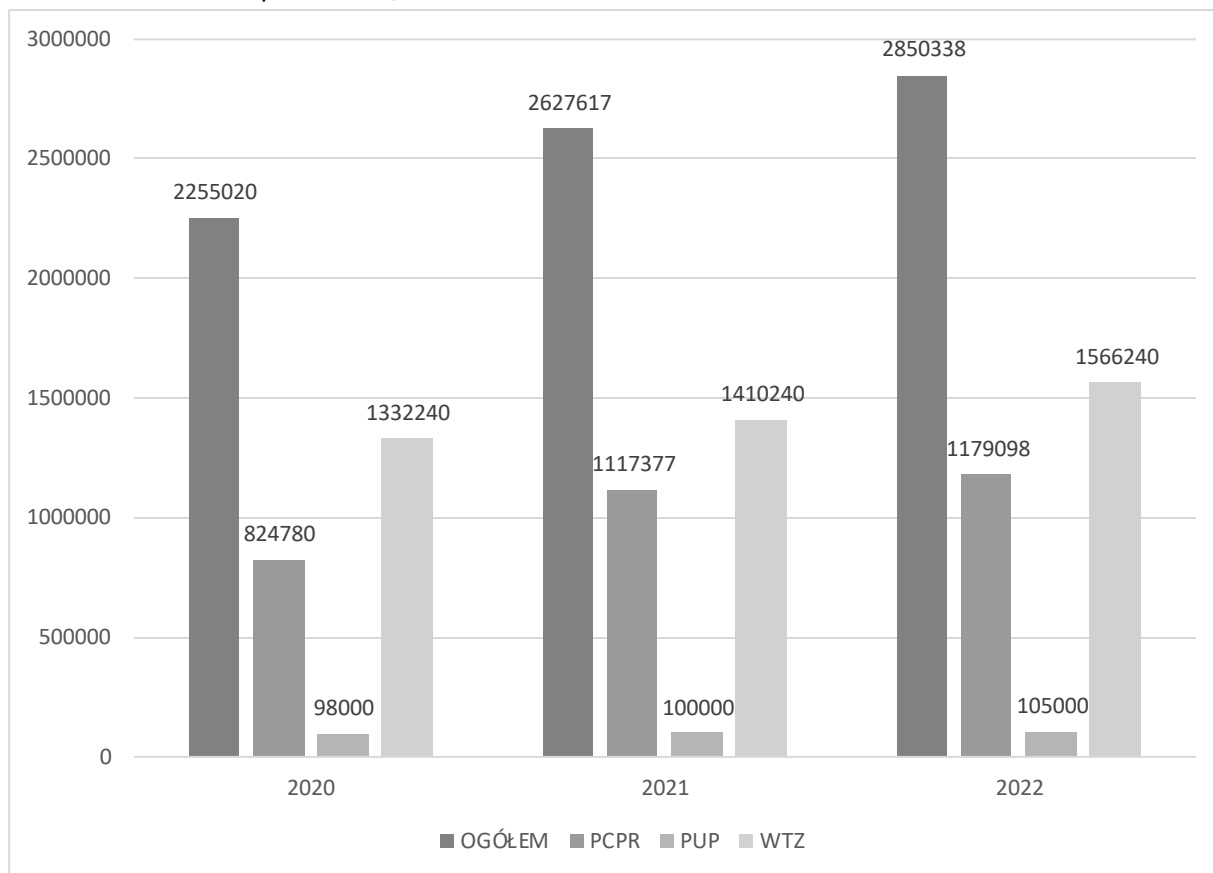
Rada Powiatu Pruszkowskiego po zapoznaniu się z opinią Powiatowej Społecznej Rady do Spraw Osób Niepełnosprawnych, mocą uchwały nr XLIII.350.2022 z dnia 5 kwietnia 2022 roku dokonała podziału przyznanych na 2022 rok środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na zadania z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, realizowane w 2022 roku w Powiecie Pruszkowskim. Przedmiotowy podział został skorygowany mocą uchwały Rady Powiatu Pruszkowskiego nr XLVIII.388.2022 z dnia 27 września 2022 roku.

Zarząd Powiatu Pruszkowskiego wykonując uchwałę Rady Powiatu dokonał podziału przyznanych przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych środków na poszczególne zadania z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych. Podział ten został dokonany mocą uchwały nr 247.1202.2022 Zarządu Powiatu Pruszkowskiego z dnia 13 kwietnia 2022 roku, a następnie skorygowany uchwałą nr 270.1331.2022 Zarządu Powiatu Pruszkowskiego z dnia 17 sierpnia 2022 roku oraz uchwałą nr 285.1429.2022 Zarządu Powiatu Pruszkowskiego z dnia 9 listopada 2022 roku.

W 2022 roku Powiat Pruszkowski otrzymał ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na zadania z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych kwotę 2 850 338,00 zł.

Porównanie wysokości wyżej wymienionych środków, w odniesieniu do lat 2020 – 2022 z uwzględnieniem podziału na zadania realizowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Urząd Pracy oraz Warsztaty Terapii Zajęciowej, przedstawia rysunek 1.

Rys. 1: Porównanie wysokości środków PFRON w latach 2020 – 2022 z uwzględnieniem podziału na zadania realizowane przez PCPR, PUP i WTZ



Źródło: Opracowanie własne

W celu zabezpieczenia potrzeb osób niepełnosprawnych, wynikających ze złożonych do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pruszkowie wniosków, przy uwzględnieniu wysokości otrzymanych z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych środków, Zarząd Powiatu Pruszkowskiego podjął w dniu 13 kwietnia 2022 roku uchwałę nr 247.1203.2022 w sprawie określenia zasad rozpatrywania wniosków o przyznanie dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych do zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych w 2022 roku.

Dane dotyczące wykonania zadań ustawowych z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych w 2022 przedstawia tabela 3.

Tab. 31: Wykonania zadań ustawowych z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych w 2022

L.p.	NAZWA ZADANIA	WYKONANIE W 2022 ROKU							
		Złożone wnioski		Przyznane dofinansowania		Wypłacone dofinansowania		Plan w zł	Pozostało zł
		ilość	kwota	ilość	kwota	ilość	kwota		
1	Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych (art.35a ust.1 pkt 7 lit.b)	18	115 170	18	115 170	17	95 979	95 979	0
2	Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów (art. 35a ust.1 pkt 7 lit c)	234	846 246	179	409 250	179	409 112	416 176	7 064
3	Dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych (art. 35a ust 1 pkt 7 lit a) – osoby niepełnosprawne wraz z opiekunami	394	527 810*	357	432 376	316	389 238	395 991	6 753
4	Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych na wnioski indywidulanych osób niepełnosprawnych (art. 35a ust 1 pkt 7 lit d)	67	588 863	52	288 601	48	263 554	270 952	7 398
5	Dofinansowanie usług tłumacza języka migowego lub tłumacza –przewodnika (art. 35a ust1 pkt 7 lit f)	0	0	0	0	0	0	0	0
6	RAZEM	713	2 780 89	606	1 245 397	560	1 157 883	1 179 098	21 215

*Kwota szacunkowa

Źródło: Opracowanie własne

W 2022 roku na dofinansowania do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze zaplanowano kwotę 416 176,00 zł. Na ww. zadania przyznano i wypłacono łącznie kwotę 409 112,00 zł. Niewykorzystana kwota 7 064,00 zł jest wynikiem braku wniosków o refundację poniesionych już przez wnioskodawców kosztów, a wnioski o dofinansowanie, ze względu na konieczność rozliczenia się przez powiat z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na koniec 2022 roku, z powodów proceduralnych nie były możliwe do zrealizowania.

Na dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych zabezpieczono kwotę 395 991,00 zł. Ponieważ część wnioskodawców rezygnowała w trakcie roku z przyznanego dofinansowania, środki finansowe były ponownie angażowane na powyższe zadanie, co poskutkowało, tym, że łączna kwota przyznanych dofinansowań w 2022 roku wyniosła 432 376,00 zł. Niestety, część osób, które uzyskały dofinansowanie, nie zgłaszała się na wybrany przez siebie turnusy, co poskutkowało niemożliwością wydatkowania środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w kwocie 6 753,00 zł.

Na dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych zabezpieczono kwotę 270 952,00 zł. Ponieważ część wnioskodawców rezygnowała z zawartych w trakcie roku umów o dofinansowanie, środki z tych rezygnacji były angażowane ponownie na dofinansowanie kolejnych wniosków. Stąd kwota przyznanych dofinansowań jest wyższa od zabezpieczonego limitu i wynosi 288 601,00 zł. W wyniku końcowych rozliczeń z wnioskodawcami z zawartych i zrealizowanych umów, wypłacono kwotę o 7 398,00 zł niższą tj. 263 554,00 zł.

4.7.1 Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się.

W ramach realizacji powyższego zadania niepełnosprawni mieszkańcy Powiatu Pruszkowskiego otrzymują pomoc mającą na celu likwidację :

- występujących w miejscu zamieszkania barier architektonicznych,
- barier technicznych,
- barier w komunikowaniu się,

zapewniającą prawidłowe funkcjonowanie osoby niepełnosprawnej w najbliższym otoczeniu i w kontakcie ze środowiskiem.

Potrzeby w zakresie likwidacji barier funkcjonalnych w 2022 roku obejmowały łącznie kwotę 588 863,00 zł, która wynikała ze złożonych 67 wniosków o dofinansowanie.

Poniższa tabela przedstawia podział zrealizowanych wniosków ze względu na rodzaj bariery.

Tab. 32: Podział zrealizowanych wniosków o dofinansowanie ze względu na rodzaj bariery.

Rodzaj barier	Liczba wniosków	Wysokość wypłaconego dofinansowania ze środków PFRON (w PLN)
architektoniczne	12	167 023,00
techniczne	7	26 183,00
w komunikowaniu się	29	70 348,00
łącznie	48	263 554,00

Źródło: Opracowanie własne

Przedstawione powyżej wykorzystanie środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych zostało skierowane do mieszkańców wsi – 101 921,00 zł (18 umów), mieszkańców miast – 161 633,00 zł (30 umów), w tym do dzieci i młodzieży niepełnosprawnej – 45 067,00 zł (13 umów) oraz dla kobiet – 91 270,00 zł (18 umów).

4.7.2. Dofinansowanie dla osób niepełnosprawnych do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze

W celu zaspokojenia potrzeb osób niepełnosprawnych, wynikających ze złożonych wniosków o dofinansowania do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych, przy uwzględnieniu wysokości otrzymanych środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na realizację zadania, Zarząd Powiatu Pruszkowskiego zdecydował o obniżeniu wysokości dofinansowań.

Zapotrzebowanie mieszkańców Powiatu Pruszkowskiego na dofinansowanie ww. zadań w 2022 roku w odniesieniu do roku 2021 przedstawia tabela 33.

Tab. 33: Zapotrzebowanie na dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze w 2022 roku w odniesieniu do roku 2021

Zakres dofinansowania	Liczba wniosków		Wnioskowana kwota dofinansowania (w PLN)	
	2021	2022	2021	2022
Sprzęt rehabilitacyjny	14	14	30 860,00	48 305,00
Sprzęt rehabilitacyjny - Instytucje	1	0	30 000,00	0,00
Przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	225	220	479 515,00	797 941,00
łącznie	239	234	540 375,00	846 246,00

Źródło: Opracowanie własne

Liczbę wniosków z podziałem na poszczególne zadania wraz z wysokością wypłaconych dofinansowań w 2022 roku przedstawia zamieszczona poniżej tabela 34.

Tab. 34: Liczbę wniosków oraz wysokość dofinansowania wypłaconego w ramach zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze w 2022 roku.

Zakres dofinansowania	Liczba wniosków		Wysokość wypłaconego dofinansowania ze środków PFRON (w PLN)	
	2021	2022	2021	2022
Sprzęt rehabilitacyjny	6	8	11 963,00	17 549,00

Sprzęt rehabilitacyjny - Instytucje	1	0	27 500,00	0,00
Przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	147	171	293 668,00	391 563,00
łącznie	154	179	333 131,00	409 112,00

Źródło: Opracowanie własne

Przedstawione wyżej wykorzystanie środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2022 roku zostało skierowane do:

- mieszkańców wsi – 99 980,00 zł (44 zrealizowane wnioski),
- mieszkańców miast – 309 132,00 zł (135 zrealizowanych wniosków),
- dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej – 113 135,00 zł (44 zrealizowane wnioski),
- dla kobiet – 179 974,00 zł (88 zrealizowanych wniosków).

4.7.3. Dofinansowanie do uczestnictwa osoby niepełnosprawnej i jej opiekuna w turnusie rehabilitacyjnym

W 2022 roku o dofinansowanie do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym ubiegało się 394 osób niepełnosprawnych i ich opiekunów. Rozpatrzone pozytywnie 357 wniosków w sprawie przyznania dofinansowania na kwotę 432 376,00 zł (w przypadku konieczności pobytu opiekuna, rozpatrzenie obejmowało także dofinansowanie osoby niepełnosprawnej oraz opiekuna), w ramach środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Porównanie liczby oraz kwoty udzielonych dofinansowań do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych w latach 2020 - 2022 przedstawia zamieszczona poniżej tabela 35.

Tab. 35: Dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych wypłacone w latach 2020-2022

	Specyfikacja złożonych	Wysokość wypłaconego dofinansowania ze
--	-------------------------------	---

	wniosków			środków PFRON (w PLN)		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Osoby dorosłe	42	154	161	50 035,00	191 501,00	217 939,00
Dzieci i młodzież	28	47	45	35 812,00	61 231,00	65 198,00
Opiekunowie osób dorosłych	15	73	68	12 795,00	63 960,00	65 593,00
Opiekunowie dzieci i młodzieży	28	44	42	23 884,00	38 307,00	40 508,00
RAZEM	260	318	316	122 526,00	354 999,00	389 238,00

Źródło: Opracowanie własne

W przypadku rezygnacji osób niepełnosprawnych z możliwości wyjazdu na turnus rehabilitacyjny, środki z przyznanego dofinansowania ponownie trafiły do ogólnej puli wydatkowanych środków (stąd większa kwota przyznanego dofinansowania w stosunku do przyznanych środków).

4.7.4. Dofinansowanie organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych

W 2022 roku organizacje pozarządowe, działające na rzecz osób niepełnosprawnych z terenu Powiatu Pruszkowskiego, zrealizowały 17 imprez integracyjnych w zakresie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.

Przy udziale środków finansowych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, na poniższe zadania, wydatkowano kwotę w łącznej wysokości 95 979,00 zł.

Tab. 36. Realizacja zadania sport, kultura, rekreacja osób niepełnosprawnych w 2022 roku

Lp.	Nazwa organizacji pozarządowej	Nazwa zadania
1	Dom Pomocy Społecznej w Pruszkowie	JUBILEUSZ 90-LECIA DPS
		DZIEŃ DZIECKA W NASZYM DOMU
		JEDNODNIOWA WYCIECZKA DO CZĘSTOCHOWY
2	Stowarzyszenie Dzieci i Osób Niepełnosprawnych oraz Ich Rodzin "Sprawni Razem"	WIGILIA-MIKOŁAJ
		MUZEUM KOLEJNICTWA-SOCHACZEW
		ZIMOWE ZAPASY
		ZOO SAFARI

		DZIEŃ DZIECKA
		RANCZO U MARA
3	Fundacja "Toto Animo"	ZDROWE WAKACJE 2022
4	Fundacja "Subvenio"	LATO 2022
5	Fundacja "Kraina Oza"	AKTYWNIE 2022
6	Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelleksualną, Koło w Pruszkowie	POZNAJEMY KRAJ NASZ CAŁY - TRÓJMIASTO
		SPOTKANIE Z KOLĘDNIKAMI
7	Gminny Ośrodek Kultury w Brwinowie	XIX PRZEGLĄD TWÓRCZOŚCI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH DĘBOWY LIŚĆ
		IX BRWINOWSKA SPEC OLIMPIADA
		ORGANIZACJA REKREACJI RUCHOWEJ DLA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI Z TERENU POWIATU PRUSZKOWSKIEGO

Źródło: Opracowanie własne

Realizacja powyższych zadań miała na celu przede wszystkim umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym. Udział w zorganizowanych imprezach przyczynił się do poprawy poziomu funkcjonowania osób niepełnosprawnych, jakości ich życia oraz integracji społecznej.

4.7.5. Dofinansowanie działania warsztatów terapii zajęciowej

Zadania Powiatu Pruszkowskiego dotyczące m.in. rehabilitacji zawodowej i społecznej realizowane są w ramach działalności Warsztatów Terapii Zajęciowej. Powiat Pruszkowski zleca prowadzenie dwóch takich placówek na swoim terenie. Placówki te prowadzone są przez Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelleksualną Koło w Pruszkowie oraz Stowarzyszenie „Liczą się ludzie”. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pruszkowie sprawuje nadzór merytoryczny i finansowy nad wymienionymi placówkami.

W 2022 roku z rehabilitacji prowadzonej przez te placówki skorzystało 65 osób (w tym 28 kobiet). Osoby uczestniczące w zajęciach warsztatów to osoby niepełnosprawne, posiadające w orzeczeniu wskazanie do uczestnictwa w warsztacie. W sprawozdawanym okresie placówki opuściło trzy osoby, a w ich miejsce zostały przyjęte kolejne, z listy oczekujących.

Działalność Warsztatów Terapii Zajęciowej finansowana jest w 90% ze środków przekazanych na ten cel przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz

w 10% ze środków Powiatu Pruszkowskiego. Wysokość dotacji – zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie przekazywania środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych samorządom wojewódzkim i powiatowym wzrasta co roku. W roku 2022, Warsztaty Terapii Zajęciowej działające na terenie Powiatu Pruszkowskiego otrzymały dotacje w wysokości odpowiednio:

- Warsztat Terapii Zajęciowej w Pruszkowie: 1 007 160,00 zł
- (w tym 100 800,00 ze środków Powiatu Pruszkowskiego)
- Warsztat Terapii Zajęciowej w Czubinie: 863 280,00 zł
- (w tym 86 400,00 ze środków Powiatu Pruszkowskiego).

Zgodnie z przepisami, mieszkańcy Powiatu Pruszkowskiego mogą uczestniczyć w rehabilitacji prowadzonej przez warsztaty terapii zajęciowej prowadzone na terenie innych powiatów, jak również mieszkańcy innych powiatów mogą korzystać z zajęć prowadzonych przez warsztaty prowadzone na terenie Powiatu Pruszkowskiego. W tej sprawie zawierane są stosowne porozumienia pomiędzy powiatami dotyczące pokrywania kosztów uczestnictwa swoich mieszkańców w zajęciach warsztatów w częściach udziałów własnych powiatów.

W warsztatach prowadzonych na terenie Powiatu Pruszkowskiego uczestniczyło 8 mieszkańców innych powiatów (2 osoby z powiatu grodzkiego, 2 osoby powiatu zachodniogorzowskiego oraz 4 osoby z m.st. Warszawy), a 6 mieszkańców Powiatu Pruszkowskiego uczestniczyło w zajęciach prowadzonych przez warsztaty terapii zajęciowej prowadzone na terenie m.st. Warszawy. W niniejszych sprawach zawarte zostały odpowiednie porozumienia.

Warsztat Terapii Zajęciowej w Pruszkowie złożył wniosek o zwiększenie liczby uczestników o kolejne 5 osób. Wniosek został pozytywnie zaopiniowany przez komisję powołaną do tego zadania przez Starostę Pruszkowskiego. W sprawie zwiększenia liczby uczestników zawarto stosowny aneks do umowy. Zgodnie z aneksem, zwiększenie liczby uczestników nastąpi od początku 2023 r.

4.8. Realizacja programu „Zajęcia klubowe WTZ”

Zgodnie z zasadami programu „Zajęcia klubowe WTZ” zorganizowanego przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych zajęcia klubowe organizowane są dla osób,

które opuściły warsztaty lub oczekują na miejsce w placówce. W roku 2022 na terenie powiatu pruszkowskiego, zajęcia klubowe WTZ realizowane były przez Warsztat Terapii Zajęciowej w Pruszkowie, prowadzonego przez Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Pruszkowie. W zajęciach klubowych uczestniczyło 25 osób. Pozyskana na ten cel dotacja PFRON wyniosła 139 500,00 zł.

4.9. Realizacja pilotażowego programu „Aktywny Samorząd”

Pilotażowy program „Aktywny Samorząd” finansowany ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych realizowany jest przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie na mocy zawartego w dniu 29 czerwca 2012 roku Porozumienia nr O-07/42/AS/2012 pomiędzy Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, a Powiatem Pruszkowskim oraz na podstawie Umowy nr AS3/000048/07/D w sprawie realizacji pilotażowego programu „Aktywny Samorząd”, zawartej pomiędzy Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, a Powiatem Pruszkowskim w dniu 7 maja 2018 roku.

Celem głównym pilotażowego programu „Aktywny Samorząd” jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

W 2022 roku realizowane były następujące moduły, obszary i zadania programu:

Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, w tym:

Obszar A – likwidacja bariery transportowej:

Zadanie 1 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu,

Zadanie 2 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy, adresowana do osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu,

Zadanie 3 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy, adresowana do osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu, w stopniu wymagającym korzystania z usług tłumacza języka migowego,

Zadanie 4 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu, adresowana do osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu,

Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:

Zadanie 1 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 r.ż.) lub do osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu wzroku lub obu kończyn górnych,

Zadanie 2 – dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania,

Zadanie 3 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu wzroku,

Zadanie 4 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 r.ż.) lub osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu i trudnościami w komunikowaniu się za pomocą mowy,

Zadanie 5 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego, zakupionego w ramach programu, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności,

Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się:

Zadanie 1 – pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 15 r.ż.) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności i dysfunkcją uniemożliwiającą samodzielne poruszanie się za pomocą wózka inwalidzkiego o napędzie ręcznym,

Zadanie 2 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności,

Zadanie 3 – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości, adresowana do osób ze stopniem niepełnosprawności,

Zadanie 4 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, (co najmniej na III poziomie jakości), adresowana do osób ze stopniem niepełnosprawności,

Zadanie 5 – pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu powodującą problemy w samodzielnym przemieszczaniu się i posiadających zgodę lekarza specjalisty na użytkowanie przedmiotu dofinansowania,

Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej (dziecka przebywającego w żłobku lub przedszkolu albo pod inną tego typu opieką), adresowana do osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, którzy są przedstawicielem ustawowym lub opiekunem prawnym dziecka;

Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym, adresowana do osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, pobierających naukę w szkole wyższej lub szkole policealnej lub kolegium, a także do osób mających przewód doktorski otwarty poza studiami doktoranckimi.

Realizację pilotażowego programu „Aktywny Samorząd” w 2022 roku przedstawia tabela 37.

Tab. 37: Realizacja pilotażowego programu „Aktywny Samorząd” w 2022 roku

L.p.	Moduł	Obszar/ Zadanie	Liczba wniosków ogółem		Kwota dofinansowania	
			Złożonych	Przeznaczonych do dofinansowania	Kwota wnioskowana	Kwota przyznana
1	I	A1	5	5	494 132,00	379 465,00
2		A2	2	2		
3		A3	0	0		
4		A4	0	0		
5		B1	16	10		
6		B2	0	0		
7		B3	3	0		

8		B4	10	9		
9		B5	0	0		
10		C1	7	7		
11		C2	1	1		
12		C3	5	4		
13		C4	2	2		
14		C5	4	4		
15		D	9	9		
16	II		57	52	301 349,00	225 644,00
17	RAZEM		121	105	795 481,00	605 109,00

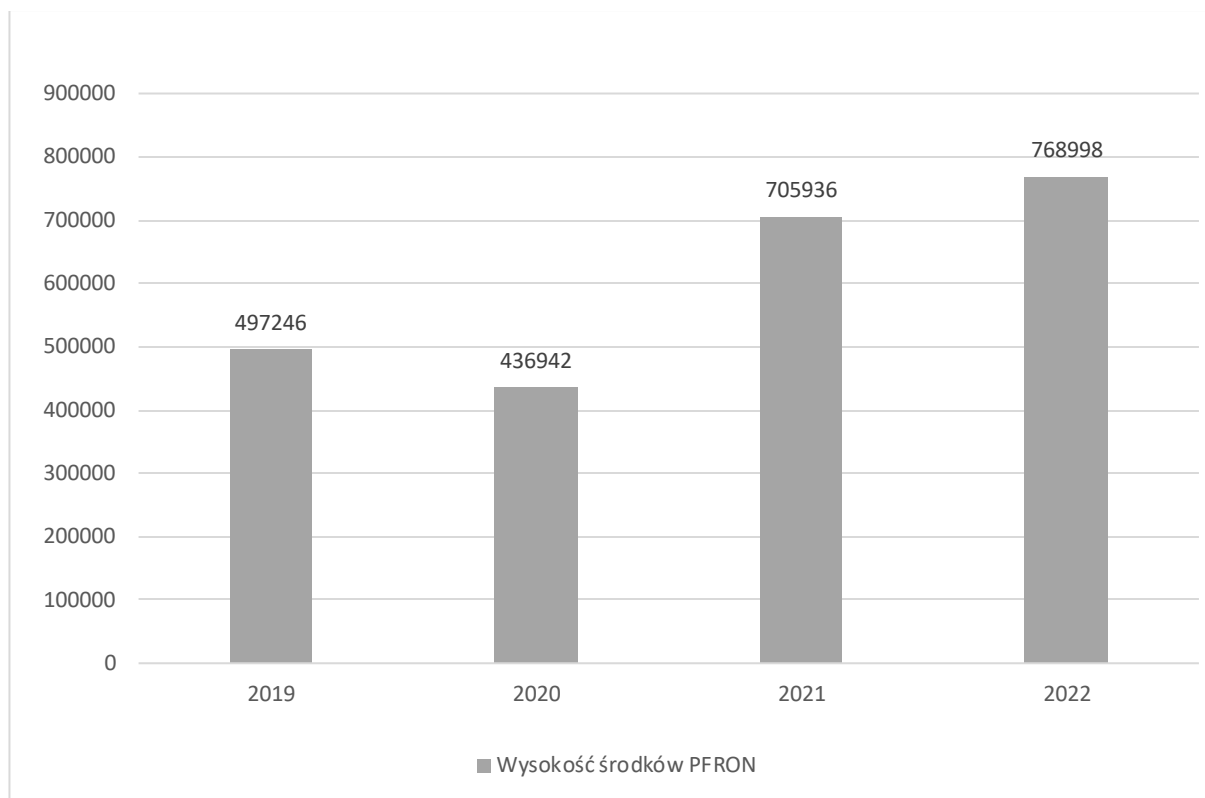
Źródło: Opracowanie własne

W 2022 roku na realizację pilotażowego programu „Aktywny Samorząd” Powiat Pruszkowski otrzymał ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych łącznie 818 979,00 zł, w tym na:

- Moduł I 472 232,00 zł,
- Moduł II 296 766,00 zł,
- Obsługę 38 448,00 zł,
- Promocję 7 689,00 zł,
- Ewaluację 3 844,00 zł.

Porównanie wysokości wyżej wymienionych środków w odniesieniu do lat 2019 – 2022 przedstawia zamieszczony poniżej rysunek 2.

Rys. 2: Wysokość środków PFRON na realizację pilotażowego programu „Aktywny Samorząd” w latach 2019-2022



Źródło: Opracowanie własne

Na dzień 31 grudnia 2022 roku wydatkowanie środków na realizację programu „Aktywny Samorząd” w roku 2022 wynosiło 63,30 %. Wynika to z faktu, że zakończenie realizacji pilotażowego programu „Aktywny Samorząd” w 2022 roku zostało decyzją Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przesunięte na dzień 31 marca 2023 roku.

4.10. System Obsługi Wsparcia (SOW)

System Obsługi Wsparcia (SOW) to ogólnopolska platforma informatyczna Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, której celem jest wspomaganie działań na rzecz osób niepełnosprawnych. SOW w swym założeniu ma umożliwić zdalne aplikowanie osobom niepełnosprawnym o środki PFRON, a pracownikom administracji umożliwić realizację tych wniosków.

Powiat Pruszkowski zawarł stosowne porozumienie z PFRON o korzystaniu z SOW w dniu 4 października 2018 r.

W 2022 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie prowadziło nabory i realizacje wniosków osób niepełnosprawnych w zakresie:

1. Modułu I i Modułu II programu „Aktywny Samorząd”,
2. Dofinansowań do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny,
3. Dofinansowań do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,
4. Dofinansowań do uczestnictwa osób niepełnosprawnych w turnusach rehabilitacyjnych.

System Obsługi Wsparcia pomimo wdrażania od 2018 r. nadal sprawia wiele problemów technicznych tak dla wnioskodawców, jak i realizatorów, nie zmienia to jednak faktu, że od początku 2023 r. realizacja wszystkich zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych jest wymagana przez PFRON za pomocą systemu SOW

4.11. Program - Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej

Powiat Pruszkowski w 2022 roku przystąpił do programu „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej”, edycja 2022, realizowanego przy udziale środków finansowych Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych. Program zapewniał usługę asystenta w wykonaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym. Adresatami programu były dorosłe osoby niepełnosprawne, w znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, a także dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Realizacja programu „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej” trwała od kwietnia 2022 roku – do grudnia 2022 roku. Powiat Pruszkowski otrzymał środki z Funduszu Środowiskowego w wysokości 372 555,00 zł.

Tab. 38: Realizacja programu „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej” w latach 2020 - 2022

Informacje dotyczące realizacji programu „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej”				
Osoby niepełnosprawne		2020	2021	2022
Liczba złożonych wniosków:		18	18	36
Liczba osób objętych asystenturą:		11	14	30
W tym w stopniu:	znacznym	10	10	24
	umiarkowanym	1	0	1
	osoby do 16 roku życia	nie dotyczy	4	5
Asystenci				
Liczba zgłoszonych kandydatów:		10	13	33
Liczba osób zatrudnionych:		6	13	33
W tym:	Liczba asystentów mających pod opieką tylko jedną osobę niepełnosprawną:	5	12	31
	Liczba asystentów mająca pod opieką kilka osób niepełnosprawnych:	1 (5 osób)	1 (2 osoby)	2

Źródło: Opracowanie własne

4.12. Realizacja Programu wyrównywania różnic między regionami III PFRON

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pruszkowie koordynowało w 2022 r. realizację Programu wyrównywania różnic między regionami III Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. W sprawozdawanym okresie wsparcie ze środków PFRON uzyskał projekt „Likwidacja barier transportowych. zakup mikrobusu do przewozu osób niepełnosprawnych, Gmina Raszyn”. Beneficjentem programu jest Gmina Raszyn.

Pozyskana z PFRON dotacja na ten cel wyniosła 120 000,00 zł. Umowa na dofinansowanie została przedłużona do końca marca 2023 r. w związku z brakiem możliwości zakupu samochodu

w przewidzianym projektem terminie. Sytuacja ta spowodowana jest długoterminowymi skutkami pandemii COVID-19 i przerwaniem łańcucha dostaw w przemyśle motoryzacyjnym.

4.13. Inne działania

Pracownicy Działu Pomocy Społecznej i Rehabilitacji Osób z Niepełnosprawnością PCPR w Pruszkowie w 2022 roku wykonywali także działania w zakresie:

- udzielania informacji mieszkańcom Powiatu Pruszkowskiego w sprawach dotyczących orzecznictwa, w tym o prawach przysługujących osobom niepełnosprawnym,
- wydawania wniosków o ustalenie stopnia niepełnosprawności lub niepełnosprawności oraz wniosków o wydanie legitymacji, kart parkingowych, a także informowania o procedurach związanych z uzyskaniem stosownego orzeczenia,
- udzielania informacji stowarzyszeniom i fundacjom o sposobach i możliwościach aplikowania o środki PFRON oraz o środki publiczne pochodzące z innych źródeł,
- zgłaszanie do PFRON uwag dotyczących funkcjonalności Systemu Obsługi Wsparcia.

5. Dzienny Dom Senior +

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej realizuje program wieloletni „Senior +” na lata 2021-2025. Program skierowany jest do wszystkich jednostek samorządu terytorialnego w kraju i polega na ich finansowym wsparciu w tworzeniu i wyposażaniu placówek dziennego pobytu dla osób starszych, a także w zapewnieniu funkcjonowania już istniejących Dziennych Domów „Senior+”.

Dzienny Dom „Senior+” w Pruszkowie swoją działalność uruchomił dnia 1 stycznia 2019 roku i zlokalizowany jest na parterze budynku przy ul. Kraszewskiego 18. Łączna powierzchnia pomieszczeń przeznaczonych na działalność Dziennego Domu „Senior+” wynosi ok. 150 m² i składa się z:

- | | |
|--|---|
| • pomieszczenia ogólnego pełniącego funkcję: sali spotkań, jadalni, pomieszczenia do terapii zajęciowej; | • sali ćwiczeń |
| • aneksu kuchennego; | • hallu wypoczynkowego; |
| • zmywalni | • pokoju biurowego; |
| | • gabinetu pielęgniarstwa oraz terapii indywidualnej; |

- pralni i suszarni;
- szatni;
- 2 toalet.

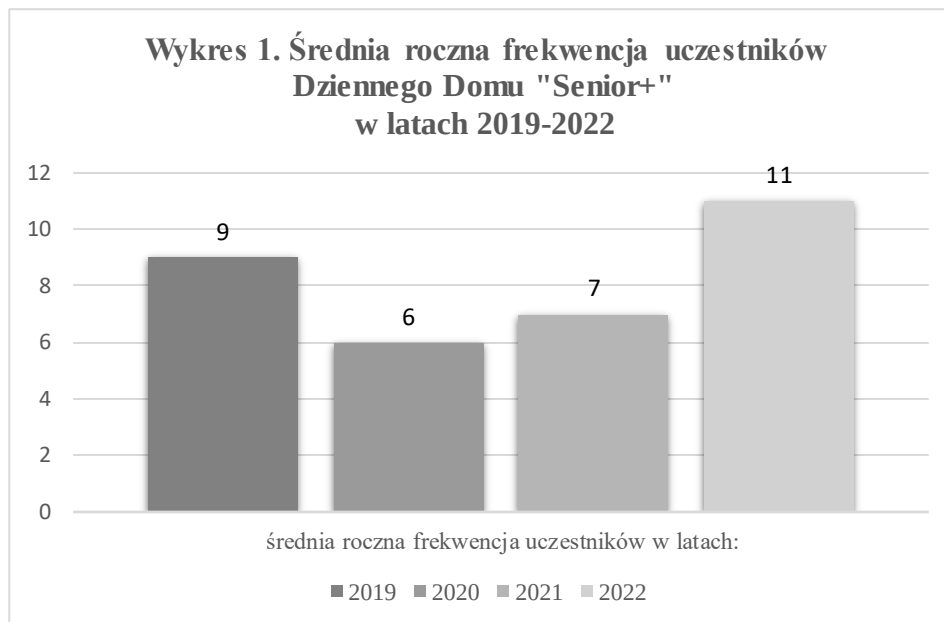
Dzienny Dom „Senior+” stanowi środowiskową pomoc zapewniając seniorom pozostanie w naturalnym środowisku i zaspokajają potrzeby bytowe, kulturalne i integracyjne. Celem działalności jest także inicjowanie współpracy i łączenie inicjatyw lokalnych prowadzących do aktywizacji uczestników i włączenie ich w społeczność lokalną. Uczestnikami zajęć realizowanych w Dziennym Domu „Senior+” są osoby nieaktywne zawodowo, w wieku 60 +, zarówno kobiety jak i mężczyźni, będące mieszkańcami Powiatu Pruszkowskiego. W ramach funkcjonowania placówki realizowane są podstawowe usługi mające na celu udzielenie wsparcia w czynnościach dnia codziennego, zapewnienie minimum jednego gorącego posiłku oraz innych usług wspomagających dostosowanych do potrzeb seniorów. Dom zapewnił codzienną, co najmniej 8 godzinną ofertę usług od poniedziałku do piątku w godzinach 8.00-16.00 dla 15 uczestników. W tabeli 39 została przedstawiona średnia miesięczna frekwencja uczestników Dziennego Domu „Senior+” w 2022 roku.

Tab. 39. Średnia miesięczna frekwencja uczestników DD Senior+ w 2022 roku

L.P.	Miesiąc	Ilość obecności w ciągu miesiąca	Ilość dni roboczych	Średnia miesięczna frekwencja
1	Styczeń	200	19	11
2	Luty	175	20	9
3	Marzec	262	23	11
4	Kwiecień	228	20	11
5	Maj	257	21	12
6	Czerwiec	227	21	11
7	Lipiec	247	21	12
8	Sierpień	253	22	12
9	Wrzesień	197	22	9
10	Październik	193	21	9
11	Listopad	243	20	12

12	Grudzień	209	21	10
Średnia roczna				11

źródło: opracowanie własne



źródło: opracowanie własne

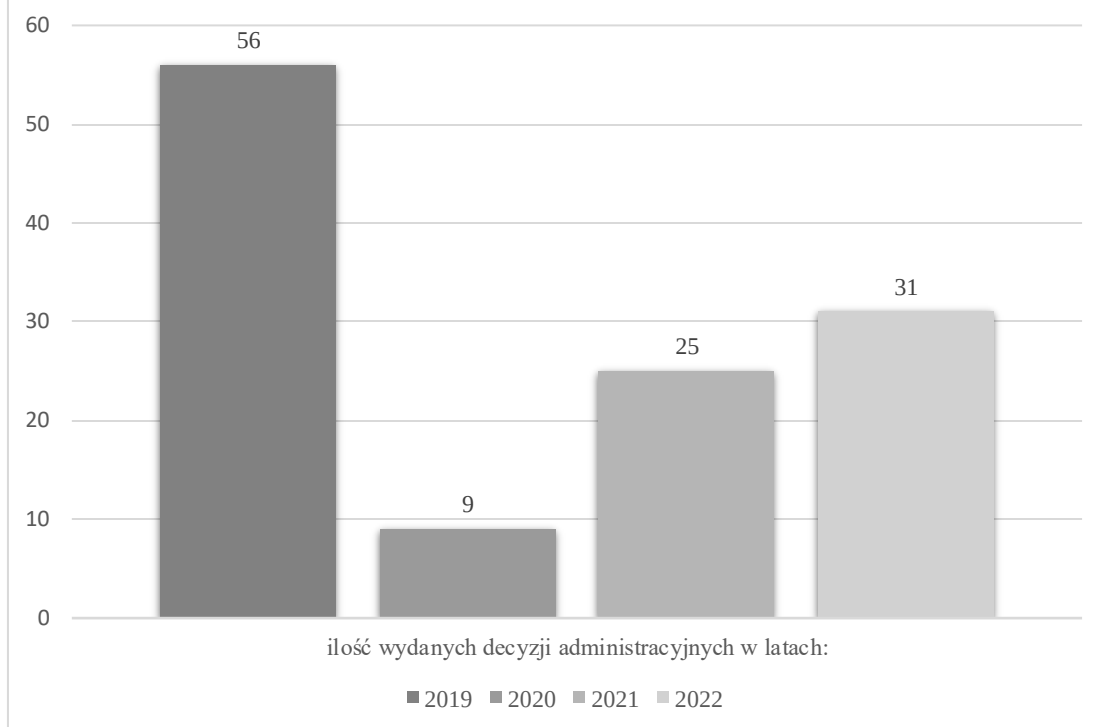
Dokumentami rekrutacyjnymi dla zainteresowanych przyjęciem do Dziennego Domu „Senior+” są: wniosek do Dziennego Domu „Senior+”, kwestionariusz osobowy, zaświadczenie lekarskie oraz oświadczenie o zapoznaniu się z treścią regulaminu. W stosunku do osób umieszczonych na liście osób zakwalifikowanych do pobytu w Dziennym Domu „Senior +” zostaje wszczęte postępowanie administracyjne w sprawie skierowania na pobyt dzienny oraz ustalenia opłaty za pobyt w Dziennym Domu. Decyzja przyznająca usługi w Dziennym Domu oraz ustalająca odpłatność wydawana jest przez Starostę Pruszkowskiego po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego przez pracownika socjalnego w miejscu zamieszkania osoby wnioskującej o przyznanie pobytu. Osoby, które spełniają wymogi, ale nie zostały zakwalifikowane do uczestnictwa w zadaniu z powodu braku miejsc, zostają umieszczone na liście rezerwowej.

Odpłatność jest ustalana na podstawie Uchwały Nr III/36/2018 Rady Powiatu Pruszkowskiego z dnia 28 grudnia 2018 roku w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w Dziennym Domu „Senior+” w Pruszkowie, przy ul. Józefa Ignacego Kraszewskiego 18 (Dz. Urz. Woj. Mazow. z 2019 r., poz. 908), odstąpienie od ustalenia opłaty

za pobyt w Dziennym Domu „Senior+” następuje w przypadku, gdy dochód osoby lub na osobę w rodzinie, osób zobowiązanych do ponoszenia opłat nie przekracza 200% kwoty kryterium dochodowego określonego zgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej. Zgodnie z § 6 powołanej uchwały w szczególnie uzasadnionych przypadkach, na wniosek osoby zobowiązanej do ponoszenia odpłatności, Starosta Pruszkowski może częściowo lub całkowicie zwolnić z ponoszenia odpłatności. Zwolnienie może nastąpić ze względu na: udokumentowane ponoszenie znacznych wydatków na zakup lekarstw, artykułów sanitarnych, sprzętu rehabilitacyjnego, stosowanie specjalistycznej diety; brak możliwości wyegzekwowania odpłatności z uwagi na zmiany chorobowe wieku starczego; pozostawianie małoletnich dzieci na utrzymaniu świadczeniobiorcy; wnoszenie opłaty za pobyt innych członków rodziny w domu pomocy społecznej, ośrodka wsparcia lub innej placówce, wystąpienie innych, uzasadnionych sytuacji życiowych i losowych, zwłaszcza takich jak: długotrwała choroba, bezrobocie, niepełnosprawność, śmierć członka rodziny, straty materialne powstałe w wyniku klęski żywiołowej lub innych zdarzeń losowych.

Ustalenie odpłatności bądź zwolnienie z ponoszenia odpłatności za pobyt w Dziennym Domu „Senior +” w Pruszkowie następuje na podstawie decyzji administracyjnej. W 2022 roku wydano 31 decyzji administracyjnych.

**Wykres 2. Ilość wydanych decyzji administracyjnych
w sprawie przyznania świadczeń niepieniężnych
z pomocy społecznej w formie usług opiekuńczych świadczonych
w Dziennym Domu "Senior +"
w Pruszkowie w latach 2019-2022**



źródło: opracowanie własne

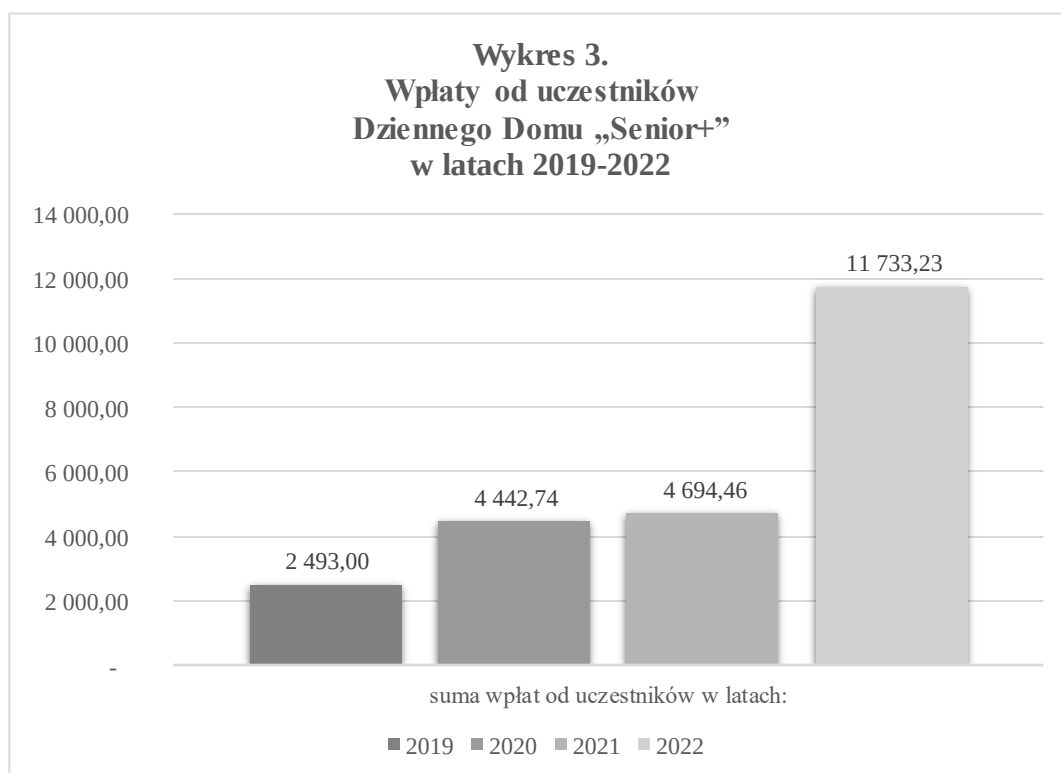
Odpłatność ustala się za okres faktycznego pobytu uczestnika w Dziennym Domu. Usprawiedliwiona nieobecność uczestnika w Dziennym Domu skutkuje proporcjonalnym zmniejszeniem opłaty za pobyt. W miesiącu, w którym uczestnik nabywa lub traci prawo pobytu w Dziennym Domu odpłatność jest ponoszona w wysokości proporcjonalnej do długości pobytu w danym miesiącu, za każdy dzień pobytu dzieląc kwotę odpłatności przez liczbę dni w danym miesiącu i mnożąc przez liczbę dni pobytu. Odpłatność należy wносить na rachunek bankowy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pruszkowie w terminie do 10. dnia następnego miesiąca.

W 2022 roku łączna kwota wpłat od uczestników Dziennego Domu "Senior+" wynosiła 11 733,23 zł.

Tabela 40. Wpłaty od uczestników Dziennego Domu „Senior+” w 2022 roku

L.P.	Miesiąc	Kwota wpłat od uczestników Dziennego Domu „Senior +”
1	Styczeń	597,51 zł.
2	Luty	777,94 zł.
3	Marzec	730,81 zł.
4	Kwiecień	1 247,73 zł.
5	Maj	1 432,61 zł.
6	Czerwiec	884,51 zł.
7	Lipiec	939,62 zł.
8	Sierpień	1 033,50 zł.
9	Wrzesień	1 250,25 zł.
10	Październik	921,75 zł.
11	Listopad	819,75 zł.
12	Grudzień	1 097,25 zł.
Razem		11 733,23 zł.

źródło: opracowanie własne



źródło: opracowanie własne

Stały personel Domu stanowią 4 osoby:

- kierownik;
- instruktor terapii zajęciowej;
- terapeuta zajęciowy;
- opiekun-pomoc kuchenna.

Ponadto pracownik socjalny oddelegowany na dyżur z PCPR oraz fizjoterapeuta i psycholog (zatrudnieni na umowę-zlecenie).

Dzienny Dom „Senior” w Pruszkowie oferuje 15 miejsc. Z jednego miejsca w placówce może korzystać więcej niż jedna osoba starsza. W przypadku kiedy osoba starsza jest zainteresowana korzystaniem z placówki, ale z różnych powodów nie może korzystać z niej od poniedziałku do piątku, w różnych dniach mogą z danego miejsca korzystać inni seniorzy. Na dzień 31.12.2022 roku na liście uczestników znajdowało się 16 osób.

Zakres usług Dziennego Domu „Senior+” w Pruszkowie w 2022 roku obejmował m.in.:

1. Usługi socjalne:

- gorący posiłek,
- pomoc i wsparcie pracownika socjalnego,
- indywidualna praca z uczestnikiem mająca na celu aktywizację, stworzenie możliwości rozwoju osobowości i nawiązania prawidłowych relacji z nowym otoczeniem.

2. Usługi edukacyjne:

- organizowanie pogadanek,
- prowadzenie treningów (trening czynności życia codziennego, trening w zakresie organizacji czasu wolnego, trening higieniczny, trening dotyczący zasad dobrego zachowania, trening rozwiązywania sytuacji trudnych),

- warsztaty tworzenia kosmetyków naturalnych.

3. Usługi kulturalno-oświatowe:

- karaoke,
- 2 dniowa wycieczka do „Ziołowego Zakątka” w Korycinach,
- Zabawa Andrzejkowa,
- spotkania okolicznościowe tj.: urodziny, imieniny, Spotkanie Wielkanocne, Spotkanie Bożonarodzeniowe

4. Usługi sportowo-rekreacyjne:

- spacer plenerowe,
- grupowa gimnastyka usprawniająca,
- prace w ogrodzie Dziennego Domu,
- treningi relaksacyjne.

5. Usługi aktywności ruchowej i kinezyterapii:

- możliwość korzystania z ogólnodostępnej sali ćwiczeń wyposażonej w m.in.: rowery stacjonarne, rotory do ćwiczeń kończyn górnych i dolnych, orbitrek, stepper, twister, taśmy rehabilitacyjne),
- indywidualne i grupowe zajęcia z fizjoterapeutą (2 razy w tygodniu po 3 godziny),
- gimnastyka usprawniająca.

6. Usługi aktywizujące społecznie:

- udział w wydarzeniach aktywizujących społecznie (udział w spotkaniu świątecznym dla dzieci z rodzinnej pieczy zastępczej – kiermasz prac wykonanych przez uczestników).

7. Usługi terapii zajęciowej:

- arteterapia (m.in.: rękodzieło, zdobienie przedmiotów techniką decoupage, tworzenie ozdobnych kwiatów, dekoracji, koszyków z wikliny papierowej, stroików i wianków oraz ozdób świątecznych i okolicznościowych),

- treningi kulinarne (gotowanie, pieczenie, przygotowywanie prostych potraw, deserów, ciast, sałatek itp.),
- ludoterapia (gra w kalambury, scrabble, warcaby, szachy, karty i inne gry planszowe, logiczne, quizy, zagadki itp),
- biblioterapia (wspólne czytanie artykułów prasowych, książek i wierszy),
- filmoterapia (wspólne oglądanie filmów przyrodniczych, popularno-naukowych, fabularnych oraz dyskusja),
- muzykoterapia czynna i bierna (śpiewanie i słuchanie znanych piosenek),
- hortiterapia czynna (prace w ogrodzie).

8. Usługi terapeutyczne:

- indywidualne konsultacje psychologiczne,
- grupowe konsultacje psychologiczne.

9. Usługi prozdrowotne:

- organizowanie warsztatów, pogadarek, spotkań tematycznych (m.in.: na temat: zdrowego odżywiania, zasada przestrzegania higieny), pomiar temperatury ciała, pomiar ciśnienia krwi.

6. Analiza wykonania budżetu w 2022r.

6.1. Dochody

W Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Pruszkowie dochody roczne zostały wykonane według poniższego schematu:

Rozdział	§	Plan (zł)	Dochody wykonane (zł)	Opis
----------	---	-----------	-----------------------	------

85203	0830	5 000,00	11 733,23	Odpłatność za pobyt w Dziennym Domu Pobytu
85218	0940	0,00	79,63	Zwrot wydatków z lat ubiegłych
85218	0970	500,00	898,42	Dochody pozostałe (wyn. płatnika)
85508	0640	0,0	128,00	Wpływy z tytułu kosztów upomnień
85508	0920	100,00	1 212,43	Pozostałe odsetki
85508	0940	0,0	3 374,45	Zwrot wydatków z lat ubiegłych
85508	0970	0,0	31 435,34	Dochody pozostałe
85508	2900	800 000,00	973 070,11	Zwrot kosztów utrzymania dzieci przebywających w rodzinach zastępczych
85510	0940	0,0	816,55	Zwrot wydatków z lat ubiegłych
85510	0970	0,0	972,82	Dochody pozostałe
85510	2900	300 000,00	453 876,88	Zwrot kosztów utrzymania dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo - wychowawczych
razem		1 105 600,00	1 477 597,86	

Zwiększenie dochodów o kwotę 371 997,86 zł w stosunku do wysokości planu finansowego jest wynikiem wpływów z tytułu zwrotów kosztów utrzymania dzieci z terenu powiatu pruszkowskiego przebywających w rodzinach zastępczych i placówkach na terenie innych powiatów.

6.2. Wydatki

Rozdział	Nazwa	Zadanie	Plan (zł)	kwota wydatków (zł)	Wysokość niewykorzystanych środków (zł)
85117	Zakłady Opiekuńczo Lecznicze	Własne	6 700,00	6 692,21	7,79
85203	Dzienny Dom Pobytu	Własne	280 205,81	279 809,48	396,33
85218	Powiatowe Centrum	Własne	2 815 150,00	2 809 280,43	5 869,57

	Pomocy Rodzinie				
85213	Składki na ubezpieczenia zdrowotne cudzoziemców	Zlecone	195,00	194,13	0,87
85231	Pomoc dla cudzoziemców	Zlecone	445 595,00	405 720,00	39 875,00
85311	Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	Własne	205 050,00	202 135,48	2 914,52
85334	Pomoc dla repatriantów	Zlecone	6 577,07	6 577,07	0,0
85395	Karta Polaka	Zlecone	380 602,50	380 602,50	0,0
85508	Rodzina 500+	Zlecone	446 860,22	446 860,22	0,0
85508	Rodziny zastępcze	Własne	4 760 600,00	4 732 185,86	28 414,14
85508	Rodziny zastępcze dzieci cudzoziemskie	Zlecone	23 248,00	22 745,32	502,68
85510	Placówki opiekuńczo – wychowawcze dodatek 500+	Zlecone	29 804,52	29 804,52	0,0
85510	Placówki opiekuńczo – wychowawcze	Własne	1 628 500,00	1 625 622,45	2 877,55
85595	Świadczenia społ. wypłacane obywatelom Ukrainy	Fundusz Pomocy	8 853,00	8 774,55	78,45
Razem:			11 037 941,12	10 957 004,22	80 936,90

Wydatki na działalność bieżącą jednostki były zaplanowane w kwocie 11 037 941,12 zł i zostały zrealizowane w 99,23 %, tj. w kwocie 10 957 004,22 zł. Niewydatkowaną kwotę zwrócono w ostatnim dniu roku budżetowego.

6.3. Zadania zlecone

3.1 Rozdział 85213 Składki zdrowotne dla cudzoziemców

Rozdział	Nazwa rozdziału	Plan dotacji 2022 (zł)	Dotacja otrzymana na realizację	Wydatkowana dotacja w okresie	Kwota środków niewydatkowanych na koniec roku (zł)
----------	-----------------	------------------------	---------------------------------	-------------------------------	--

			zadania (zł)	rocznym (zł)	
85213	Składki zdrowotne	195,00	195,00	194,13	0,87

Środki otrzymane w ramach dotacji zostały wypłacone na składki z ubezpieczenia zdrowotnego opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej.

3.2 Rozdział 85231 Pomoc dla cudzoziemców

Rozdział	Nazwa rozdziału	Plan dotacji 2022 (zł)	Dotacja otrzymana na realizację zadania (zł)	Wydatkowana dotacja w okresie rocznym (zł)	Kwota środków niewydatkowanych na koniec roku (zł)
85231	Indywidualne Prog. Integracyjne	445 595,00	445 595,00	405 720,00	39 875,00

Środki otrzymane w ramach dotacji – pomoc dla cudzoziemców, indywidualne programy integracyjne zostały wykorzystane przez PCPR w 91,05%. Kwota w wysokości 405 720,00 zł została wypłacona dla osób kwalifikujących się do wydania decyzji przyznających pomoc.

3.3 Rozdział 85334 Pomoc dla Repatriantów

Rozdział	Nazwa rozdziału	Plan dotacji 2022 (zł)	Dotacja otrzymana na realizację zadania (zł)	Wydatkowana dotacja w okresie rocznym (zł)	Kwota środków niewydatkowanych na koniec roku (zł)
85334	Pomoc dla repatriantów	6 577,07	6 577,07	6 577,07	0,0

Zasady pomocy dla repatriantów i przybyłych wraz z nimi członków najbliższej rodziny określone są w ustawie o repatriacji. Przewidują możliwość udzielenia pomocy w określony sposób.

3.4 Rozdział 85395 Karta Polaka

Rozdział	Nazwa	Plan dotacji	Dotacja otrzymana	Wydatkowana	Kwota środków
----------	-------	--------------	-------------------	-------------	---------------

	rozdziału	2022 (zł)	na realizację zadania na rok (zł)	dotacja w okresie rocznym (zł)	niewydatkowanych na koniec roku (zł)
85395	Karta Polaka	380 602,50	380 602,50	380 602,50	0,0

Środki otrzymane w ramach dotacji Karta Polaka, zostały wykorzystane przez PCPR w 100%.

3.5 Rozdział 85508 Rodziny zastępcze

Rozdział	Nazwa rozdziału	Plan dotacji 2022 (zł)	Dotacja otrzymana na realizację zadania (zł)	Wydatkowana dotacja w okresie rocznym (zł)	Kwota środków niewydatkowanych na koniec roku (zł)
85508	Rodziny zastępcze dzieci cudzoziemskie	23 248,00	23 248,00	22 745,35	502,68

Środki otrzymane w ramach omawianej dotacji zostały wykorzystane na wypłatę świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania dzieci cudzoziemskich przebywających w pieczy zastępczej.

3.6 Rozdział 85508 Rodzina 500+

§	Opis	Plan (zł)	Kwota wydatków (zł)	Wysokość niewykorzystanych środków (zł)
3110	Dodatek wychowawczy 500+	442 468,32	442 468,32	0,0
4010	Wynagrodzenia osobowe	3670,00	3 670,00	0,0
4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	631,98	631,98	0,0
4120	Składki na Fundusz Pracy	89,92	89,92	0,0
	Razem	446 860,22	446 860,22	0,0

Na mocy ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pruszkowie realizowało rządowy programu „Rodzina 500+”. W ramach tego programu dzieciom do 18 roku życia umieszczonym w pieczy zastępczej przyznano wsparcie zwane „dodatkiem wychowawczym” w wysokości 500 zł miesięcznie. Z omawianego programu wydatkowano dotację w 100%.

3.7 Rozdział 85510 Placówki –opiekuńczo wychowawcze Dodatek 500+

Rozdział	Nazwa rozdziału	Plan dotacji 2022 (zł)	Dotacja otrzymana na realizację zadania na rok (zł)	Wydatkowana dotacja w okresie rocznym (zł)	Kwota środków niewydatkowanych na koniec roku (zł)
3110	Dodatek do świadczenia wychowawczego	29 564,52	29 564,52	29 564,52	0,0
4210	Zakup materiałów i wyposażenia	240,00	240,00	240,00	0,0
	Razem	29 804,52	29 804,52	29 804,52	0,0

Środki na realizację dodatku w wysokości dodatku do świadczenia wychowawczego określonego w przepisach o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci zostały wydatkowane w 100%.

6.4. Zadania dofinansowane w ramach Funduszu Pomocy

Rozdział	§	Plan (zł)	Kwota wydatków (zł)	Wysokość niewykorzystanych środków (zł)	Opis
85595	3290	7 398,00	7 319,85	78,15	Świadczenia społeczne
85595	4740	463,57	463,54	0,03	Wynagrodzenia i uposażenia wypłat w związku z pomocą obywatelom Ukrainy
85595	4840	900,00	900,00	0,00	Honoraria i wynagrodzenia bezosobowe
85595	4850	91,43	91,16	0,27	Składki i inne pochodne od wynagrodzeń pracowniczych
	Razem	8 853,00	8 774,55	78,45	

Otrzymane środki w ramach tego zadania przeznaczone były na realizację zadania wynikającego z przepisów ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Środki wydatkowano w 99,11%.

6.5. Zadania własne – Budżet Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pruszkowie

5.1 85117 Zakłady Opiekuńczo Lecznicze

Rozdział	§	Plan (zł)	Kwota wydatków (zł)	Wysokość niewykorzystanych środków (zł)	Opis
85117	4300	6 700,00	6 692,21	7,79	Zakup usług pozostałych

Środki otrzymane na realizację tego zadania związane są z poniesionymi wydatkami dziecka z terenu Powiatu Pruszkowskiego umieszczonego w Zakładzie Opiekuńczo Leczniczym.

5.2 85203 Dzienny Dom Pobytu

Rozdział	§	Plan (zł)	Kwota wydatków (zł)	Wysokość niewykorzystanych środków (zł)	Opis
85203	4010	148 000,00	147 992,35	7,65	Wynagrodzenia osobowe pracowników
85203	4040	10 270,00	10 269,89	0,11	Dodatkowe wyn. roczne
85203	4110	27 350,00	27 322,76	27,24	Składki na ubezpieczenia społeczne
85203	4120	2 950,00	2 936,82	13,18	Składki na Fundusz Pracy
85203	4170	3 840,00	3 840,00	0,0	Wynagrodzenia bezosobowe
85203	4210	11 360,00	11 310,27	49,73	Zakup materiałów i wyposażenia
85203	4220	1 700,00	1 665,54	34,46	Zakup środków żywności
85203	4280	300,00	90,00	210,00	Zakup usług zdrowotnych
85203	4300	71 205,81	71 180,63	25,18	Zakup usług pozostałych,
85203	4440	3 230,00	3 201,22	28,78	Odpis na ZFŚS
	Razem	280 205,81	279 809,48	396,33	

Roczna kwota wydatków na utrzymanie Dziennego Domu wyniosła 279 809,48 zł i stanowiła 99,86% planu finansowego na to zdanie. Kwota niewykorzystanych środków jest wynikiem niewielkich pozostałości na paragrafach.

5.3 85218 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pruszkowie.

Rozdział	§	Plan (zł)	Kwota wydatków (zł)	Wysokość niewykorzystanych środków (zł)	Opis
85218	3020	1 200,00	1 200,00	0,00	Wydatki osobowe nie zaliczane do wynagrodzenia
85218	4010	1 867 600,00	1 867 582,06	17,94	Wynagrodzenia osobowe Pracowników
85218	4040	114 500,00	114 477,08	22,92	Dodatkowe wynagrodzenie roczne
85218	4110	346 800,00	344 358,58	2 441,42	Składki na ubezpieczenia społeczne
85218	4120	42 700,00	42 191,90	508,10	Składki na Fundusz Pracy
85218	4170	13 550,00	13 530,00	20,00	Wynagrodzenia bezosobowe
85218	4210	50 840,00	50 660,00	180,00	Zakup materiałów i wyposażenia
85218	4220	1 000,00	999,34	0,66	Zakup środków żywności
85218	4270	1 060,00	1 057,80	2,20	Zakup usług remontowych
85218	4280	4 200,00	3 818,00	382,00	Zakup usług zdrowotnych
85218	4300	295 500,00	294 792,24	707,76	Zakup usług pozostałych
85218	4360	9 750,00	8 959,76	790,24	Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych
85218	4410	15 500,00	15 394,42	105,58	Podróże służbowe krajowe
85218	4430	3 000,00	3 000,00	0,00	Różne opłaty i składki
85218	4440	45 500,00	44 813,55	686,45	Odpis na ZFŚS
85218	4700	2 450,00	2 445,70	4,30	Szkolenia pracowników
	Razem	2 815 150,00	2 809 280,43	5 869,57	

Roczna kwota wydatków na utrzymanie PCPR wyniosła 2 809 280,43 zł. Stanowiła 99,79% środków zaplanowanych na ten cel. Kwota niewykorzystanych zasobów pieniężnych jest wynikiem kwot, które nie zostały wypłacone w bieżącym roku budżetowym.

5.4 85311 Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych

Rozdział	§	Plan (zł)	Kwota wydatków (zł)	Wysokość niewykorzystanych środków (zł)	Opis
85311	2320	17 850,00	14 935,48	2 914,52	Dofinansowanie działalności Warsztatów Terapii Zajęciowej w placówkach prowadzonych przez inne powiaty, w których biorą udział mieszkańcy Powiatu Pruszkowskiego.
85311	2820	86 400,00	86 400,00	0,00	Dofinansowanie działalności Warsztatów Terapii Zajęciowej prowadzonych przez Stowarzyszenie "Liczą się ludzie" w Czubinie.
85311	2820	100 800,00	100 800,00	0,00	Dofinansowanie Warsztatów Terapii Zajęciowej prowadzonych przez Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Inteligencyjną w Pruszkowie.
Razem		205 050,00	202 135,48	2 914,52	

Środki przekazane na dofinansowanie działalności Warsztatów Terapii Zajęciowej prowadzonych przez Krajowe Stowarzyszenie "Liczą się ludzie" w Czubinie i dofinansowanie Warsztatów Terapii Zajęciowej prowadzonych przez Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Inteligencyjną „Koło” w Pruszkowie zostały wykorzystane przez Stowarzyszenia w całości.

5.5 85508 Rodziny zastępcze

Rozdział	§	Plan	Kwota wydatków	Wysokość niewykorzystanych środków	Opis
85508	2320	830 000,00	802 294,42	27 705,58	Utrzymanie dzieci z terenu Powiatu Pruszkowskiego w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów
85508	3110	3 446 435,00	3 446 306,75	128,25	Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych na terenie powiatu
85508	4110	69 250,00	69 232,80	17,20	Składki na ubezpieczenia społeczne
85508	4120	4 700,00	4 583,95	116,05	Fundusz Pracy
85508	4170	406 400,00	406 303,22	96,78	Umowy zlecenia dla rodzin zastępczych
85508	4300	1 850,00	1 566,72	283,28	Zakup usług pozostałych
85508	4700	1 365,00	1 365,00	0,00	Szkolenia
85508	4710	600,00	533,00	67,00	Fundusz dyspozycyjny PPK
Razem		4 760 600,00	4 732 185,86	28 414,14	

Środki w rozdziale 85508 § 2320 są wypłacane powiatom na podstawie zawartych porozumień w sprawie utrzymania dzieci z terenu powiatu pruszkowskiego przebywające w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów i zostały wydatkowane w 96,66%. Z kolei § 3110 pokrywa koszty zadań obligatoryjnych jednostki. Wydatki na § 4170,4110,4120

są to wypłacone w skali roku wynagrodzenia wraz z pochodnymi dla rodzin zastępczych. Koszt tego zadania stanowił 99,17% całości środków przeznaczonych na ten cel. Wydatki poniesione na transport do rodzin zastępczych związane są z ilością dzieci, które są umieszczane w tych rodzinach.

5.6 85510 Placówki opiekuńczo - wychowawcze

Rozdział	§	Plan (zł)	kwota wydatków (zł)	wysokość niewykorzystanych środków (zł)	Opis
85510	2320	1 415 900,00	1 414 251,62	1 648,38	Utrzymanie dzieci z terenu Powiatu Pruszkowskiego przebywających w placówkach opiekuńczo - wychowawczych na terenie innych powiatów
85510	3110	57 700,00	57 505,00	195,00	Wsparcie osób opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze
85510	4300	10 000,00	9 386,91	613,09	Zakup usług (transport)
85510	4330	144 900,00	144 478,92	421,08	Zakup usług przez jst od innych jst
Razem		1 628 500,00	1 625 622,45	2 877,55	

Środki w rozdziale 85510 § 2320 wypłacane są powiatom na podstawie porozumień zawartych w sprawie utrzymania dzieci z terenu powiatu pruszkowskiego przebywających w placówkach opiekuńczo - wychowawczych na terenie innych powiatów. Natomiast środki w § 3110 wypłacono na wsparcie dla osób opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze tj. kontynuację nauki, usamodzielnienie, zagospodarowanie. Wydatki poniesione na transport do placówek opiekuńczo – wychowawczych są związane z ilością dzieci, które są umieszczane w placówkach.

7. Zestawienie potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej za 2022r.

7.1. Potrzeby w zakresie systemu pieczy zastępczej realizowane przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej (PCPR)

- Zapewnienie środków finansowych na wypłatę świadczeń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dla usamodzielnianych wychowanków.
- Zapewnienie środków finansowych na prowadzenie placówki opiekuńczo-wychowawczej funkcjonującej na terenie powiatu pruszkowskiego.
- Opracowanie procedur określających zasady współpracy z rodzinami zastępczymi, rodzinnymi domami dziecka oraz usamodzielnianymi wychowankami.
- Przestrzeganie standardów pracy koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.
- Kontynuacja działań kontrolnych określonych ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
- Kontynuacja prowadzenia szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze.
- Kontynuacja szkoleń dla funkcjonujących rodzin zastępczych i prowadzących RDD.
- Kontynuacja pozyskiwania kandydatów na rodziny zastępcze i rodziny pomocowe.
- Kwalifikowanie i opiniowanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.
- Prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz dla dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.
- Zapewnienie przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej dostępu do specjalistycznej pomocy rodzinom zastępczym i rodzinnym domom dziecka.

- Monitorowanie odpowiedniej liczby miejsc w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej dla dzieci.
- Wsparcie procesu usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy.
- Prowadzenie grupy wsparcia dla rodzin zastępczych.
- Podtrzymywanie współpracy z asystentami rodzin, pracownikami socjalnymi, pedagogami szkolnymi, kuratorami i innymi osobami zaangażowanymi w pracę z rodzinami zastępczymi.
- Podnoszenie poziomu wiedzy oraz doskonalenie warsztatu umiejętności pracowników realizujących zadania powołanej ustawy poprzez udział w szkoleniach, seminariach i konferencjach.
- Pomoc rodzinom zastępczym i RDD w nawiązaniu wzajemnego kontaktu przez inicjowanie i organizowanie spotkań.

7.2 Wykaz potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej do realizacji przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej (PCPR)

- Zwiększenie zasobów lokalowych PCPR celem:
 - zapewnienie miejsca spotkań dzieci z rodzicami biologicznymi,
 - umożliwienia kontaktu z klientami w warunkach bezpiecznych i intymnych,
 - zapewnienia miejsca realizacji poradnictwa i terapii rodzinnej,
 - zapewnienia miejsca spotkań zespołów ds. oceny sytuacji dziecka i rodziny,
 - prowadzenia grup wsparcia,
 - koniecznej archiwizacji dokumentacji PCPR,
 - zatrudnienia adekwatnej liczby pracowników w stosunku do realizacji obowiązkowych zadań.
- Utworzenie na terenie powiatu mieszkania chronionego dla osób usamodzielnianych.
- Opracowanie i wdrożenie indywidualnych planów działania dla każdej z osób usamodzielnianych.
- Stworzenie oferty szkoleń i warsztatów dla osób usamodzielnianych.
- Utworzenie grupy wsparcia dla osób usamodzielnianych.
- Konieczność zatrudnienia odpowiedniej liczby koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.
- Wprowadzenie superwizji pracowników realizujących zadania powołanej ustawy.

- Zwiększenie zakresu wsparcia psychologicznego poprzez zwiększenie etatu lub zatrudnienie stażysty.
- Zatrudnienie dodatkowych pracowników w celu optymalnego wykonywania zadań (koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, pracownik socjalny, referent).
- Rozwijanie wsparcia wolontarystycznego wobec rodzinnej pieczy zastępczej.
- Podjęcie działań w celu utworzenia powiatowej placówki opiekuńczo-wychowawczej lub placówki opiekuńczej typu rodzinnego.